

აკონობია

კონტროლის პალატამ ხათუაშვილის საწარმოებში სერიოზული დარღვევები აღმოჩენილი ბათუმის სამსახურში

კონტროლის პალატა რევიზიებს ახორციელებს ამ ეტაპზე სერიოზული დარღვევები აღმოჩენილი ბათუმის სამსახურში.

A4

უცხოეთი

მოსკოვი ყაზარულ მდგომარეობაში გადადის

სამი დღის წინ მომხდარ ავიაკატასტროფებს ძნელად მიაწერ შემთხვევითობას.

A5

საზოგადოება

ბასვილითი სხდომა "დრუჟბის" თანხლებით

დარბაზიდან გამოსვლა და "დრუჟბის" გამაყრუებელი ხმის გაგონება ერთი იყო. მექანიკური ზუზუნის დასასრულს ხის ტყევის (ანუ ნაქცევის) ხმა თავად მოვისმინე და ვინმესთვის კითხვა არც დამჭირებია.

A6

სამართალი

არარსებელი საქმის გამოგონებისთვის გამოიძიებული ციხეში აღმოჩნდა

ისანი-სამგორის რაიონის საგამომძიებო სამსახურის უფროსი გამოიძიებულს ვეფხია გოგიას თბილისის პროკურატურამ ბრალი თაღლითობასა და საზოგადოებრივი მდგომარეობის ბოროტად გამოყენებაში წარუდგინა.

A7

ანიონი

27/8 28/8

თბილისი	33 ☀	35 ☀
ქუთაისი	36 ☀	39 ☀
ბათუმი	34 ☀	39 ☀
სოხუმი	31 ☀	34 ☀
ფოთი	33 ☀	37 ☀
თელავი	31 ☀	34 ☀
ზუგდიდი	34 ☀	38 ☀
გორი	30 ☀	32 ☀
ახმეტა	31 ☀	33 ☀
ჭიათურა	33 ☀	36 ☀
ბაზრა	28 ☀	32 ☀
სამტრედიო	35 ☀	38 ☀

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიხედვით

აშშ დოლარი	1.8000
ევრო	2.1708
გირვანქა სტერლ.	3.2296
რუბლი	0.0616

ბავშვთა სახლებისა და თავშესაფრების ზინდართ თვალში მინც ქუჩისკენ უჭირავთ.

დაკარგული ბავშვობა და ბუნდოვანი მომავალი

უპატრონო ბავშვების 87 პროცენტს მშობლები ჰყავს

ბავშვთა სახლის აპოკალიფსის ფოტო

ბავშვთა სახლის აპოკალიფსის ფოტო

რამდენიმე ხნის წინათ, მარტყოფის ბავშვთა სახლიდან ცხრა წლის ბიჭი გაიპარა. საღამოს ცხრა საათისთვის იგი ავჭალის ქალთა კოლონიის ჭიშკართან იდგა და პატიმარი დედის ნახვას თხოვდა. ბავშვი მიიღეს და ხუთი დღე კოლონიაში ჰყავდათ. ამ ხნის განმავლობაში ბიჭი არავის მოუკითხავს. მარტყოფში მისი ადგილსამყოფელი მამინაღა შეიტყვეს, როცა კოლონიის დირექტორი ბავშვთა სახლის დირექტორს დაუკავშირდა.

ბათუმში ჩატარებულ მთავრობის გასვლით სხდომებს ერთი დამახასიათებელი ნიშანი აქვს. სანამ პრეზიდენტი დარბაზშია, სხდომა ღიაა. წავა და მთავრობა დახურულ კარს მიღმა მუშაობს. ეს, ალბათ, იმიტომაც ხდება, რომ მინისტრების სიტყვიერი პინგ-პონგი და აქედან გამომდინარე პრემიერის დისკომფორტი ობიექტურად ვარაუდობს იყო წარმოდგენილი.

ლი. "იანვრამდე როგორმე კბილეთ უნდა მივიდეთ, იანვრიდან კი ამ საგადასახადო კოდექსით სრულიად ახალი ცხოვრება დაიწყება," - თქვა პრეზიდენტმა. ბათუმში ჩატარებულ მთავრობის გასვლით სხდომებს ერთი დამახასიათებელი ნიშანი აქვს. სანამ პრეზიდენტი დარბაზშია, სხდომა ღიაა. წავა და მთავრობა დახურულ კარს მიღმა მუშაობს. ეს, ალბათ, იმიტომაც ხდება, რომ მინისტრების სიტყვიერი პინგ-პონგი და აქედან გამომდინარე პრემიერის დისკომფორტი ობიექტურად ვარაუდობს იყო წარმოდგენილი.

42 ინსტიტუციონალურ დაწესებულებაში, რომელიც დღეს საქართველოში მოქმედებს, 5400 ბავშვი ცხოვრობს. იმ პირობებს, რომელშიც ისინი იმყოფებიან, ცხოვრება არც კი შეიძლება ეწოდოს - ბავშვებს იქ საარსებო მინიმუმითაც ვერ უზრუნველყოფენ. გაეროს ბავშვთა ფონდის მიერ მომზადებულ სიტუაციურ ანალიზში ეს ნათლად ჩანს: პატარები, ძირითადად, პურით, ბრინჯით, ლობიოთი იკვებებიან; აკლიათ ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი, არა აქვთ საპირი, კბილის პასტა და სხვა ჰიგიენური საშუალებები; თითო ოთახში 20-30 ბავშვს ერთად სძინავს, ოთახები არ თბება; არ თბება წყალი, ზამთრის ცივ დღეებშიც კი.

ბავშვთა სახლის აპოკალიფსის ფოტო

ბატონმა ზურაბ ჟვანიამ თავდაპირველად მაღლობა გადაუხადა ყველას, ვინც ამ კანონის შემუშავებაში იღებდა მონაწილეობას. განსაკუთრებით კი ქართველ ბიზნესმენებსა და გადახდელთა კავშირს. ახალი საგადასახადო კოდექსით 22 გადასახადიდან 9 დამახასიათებელი ნიშანი აქვს. სანამ პრეზიდენტი დარბაზშია, სხდომა ღიაა. წავა და მთავრობა დახურულ კარს მიღმა მუშაობს. ეს, ალბათ, იმიტომაც ხდება, რომ მინისტრების სიტყვიერი პინგ-პონგი და აქედან გამომდინარე პრემიერის დისკომფორტი ობიექტურად ვარაუდობს იყო წარმოდგენილი.

რუსეთის სიყვარული იაფფასიანი არყის მიმართ

ნიკო გომარათალი

რუსულმა ყოველდღიურმა ელექტრონულმა გაზეთმა "Vpro" - მ საკმაოდ ვრცელი ინტერვიუ გამოაქვეყნა ედუარდ კოკოითთან. რასაკვირველია, გაკვირვებას არ გამოიწვევს ფაქტი, რომ გაზეთის უფროსისტან საუბარში, კოკოითი ყველანაირად ცდილობს საქართველოს მიწასთან გასწორებას, საკუთარი უდანაშაულობის დამტკიცებას და, ამავ დროს, რუსეთისადმი მორჩილებისა და მისთვის დიდი სიყვარულის დამტკიცებას.

სამაჩაბლოში ბოლო დროს მომხდარი მოვლენების შეფასებისას და ამჟამინდელი მდგომარეობის მიმოხილვისას, კოკოითი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ საქართველოს მხარე კვლავ არღვევს ადრე მიღწეულ შეთანხმებებს, მათ შორის - ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ მოლაპარაკებას, და ომის პროვოცირებას ცდილობს.

"ქართველები ახლაც ომისათვის ემზადებიან. მათი მხრიდან არის პროვოკაციებიც, ოსეთის პოზიციების მიმართულებით ისევ რიან, რომ საბასუხო ცეცხლი გამოიწვიონ და შეიარაღებული დაპირისპირება წამოიწყონ. საერთო ჯამში, ქართული მხარე იძულებულია, თავისი სამხედრო ოპერაცია შეწყვიტოს, რადგან მას ძალიან დიდი დანაკარგები აქვს, რასაც არ ახმაურებენ," - აცხადებს კოკოითი რუსულ პრესასთან ინტერვიუში და იქვე, რუსეთისადმი მორჩილებას ამჟღავნებს: "დასახული მიზნის მისაღწევად - რუსეთის შემადგენლობაში შესვლისთვის - ყველაფერს გააკეთებთ. ჩვენ საქართველოსთან არანაირ კავშირში არ ვართ. დღეს სამხრეთ ოსეთი საქართველოს კონსტიტუციაში არანაირად არ არის ასახული. 14 წლის არსებობის მანძილზე, ჩვენ არაფერი მიგვიღია აგრესიის, ტყვეებისა და ნაღმების გარდა".

ბავშვთა სახლის აპოკალიფსის ფოტო

ქართული სახელმძღვანელოები არაქართულ სკოლებს

განათლების სამინისტრო არაქართულენოვანი სკოლებს ქართული სახელმძღვანელოების დარიგებას იწყებს

ზვიად რაძაძე

განათლების სამინისტროში ახალი გუნდის მოსვლასთან ერთად ახალი პროგრამის განხორციელება დაიწყო. მათ შორის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი არაქართულენოვან სკოლებში ქართული ენის შესწავლა და სახელმძღვანელოების უსასყიდლო გადაცემაა. გუშინ სამინისტროს წარმომადგენლობამ კახეთში მოქმედი თორმეტი აზერბაიჯანული სკოლისთვის სახელმძღვანელოები ჩაიტანა. როგორც ჩვენთან საუბარში მინისტრის მოადგილემ თემურ სამადაშვილმა განაცხადა, საქართველოში მცხოვრებმა ყველა ერის წარმომადგენელმა აუცილებელია იცოდეს ქართული ენა. "თუ ქართულენოვან მოსახლეობას ეამაყება, რომ საქართველოს მოქალაქეა, რატომღა უნდა თაკობდეს ამ ქვეყნის ენის და ისტორიის შესწავლას?" - კითხულობს სამადაშვილი.

უნდა აღინიშნოს, რომ დღემდე არაქართული საგანმანათლებლო დაწესებულებისთვის სახელმძღვანელოებით მომარაგებას აზერბაიჯანის, რუსეთისა და სომხეთის ხელისუფლება კისრულობდა და სწავლება ამავე ქვეყნების მიერ შედგენილი პროგრამების საფუძველზე ხდებოდა. განათლების სამინისტრო ამჯერად ახალი პროექტის

ბავშვთა სახლის აპოკალიფსის ფოტო

დაკარგული ბავშვობა და ბუნდოვანი მომავალი

უპატრონო ბავშვების 87 პროცენტს მოგვლის ჰყავს

დინსტიტუციონალიზაციის პროგრამა

პირველი ბავშვობა

ყველაფერ ამის გამო, ბავშვები ხშირად ხდებიან ავად, თუმცა, მათთვის წამლების შექმნაზე სახელმწიფო არ ზრუნავს... ასეთია ამ პატარებისთვის მოზომილი სამყარო. არასამთავრობო ორგანიზაცია "ბავშვი და გარემო"-ს კვლევის მიხედვით დადგინდა, რომ ინსტიტუციონალურ დაწესებულებებში მოთავსებული ბავშვების 87 პროცენტს მშობლები ჰყავს. იმ შემთხვევების გარდა, როცა პატარებს ჯანმრთელობის სერიოზული პრობლემები აქვთ, ბავშვთა სახლებში გაკვების მიყვანის მიზნად მძიმე ეკონომიკური პირობები სახელდება. შეინიშნება საინტერესო მომენ-

ტიც – არცთუ იშვიათად, დედ-მამა ელევა უმცროს შვილს, უფროსს ან უფროსებს კი იტოვებს. ამას ფსიქოლოგები ერთადერთ ახსნას უძებნიან – როგორც ჩანს, პატარა თავიდანვე არასასურველი იყო. რაღა თქმა უნდა, ეს ფაქტორი მუშაობს იმ შემთხვევაშიც, როცა ქალი ბავშვს ქმრის გარეშე აჩენს. საქართველოს სინამდვილეში ასეთი რამ ზნეობის ფარგლებს სცილდება. ბოლო რამდენიმე წელია, საქართველოში გამოჩნდნენ ქალები, რომლებიც შვილებს დროებით კავშირების შედეგად აჩენენ და ტოვებენ. ისინი არ არიან მძაძვები, არც უნდოვანი, გამოუცდელი გოგონები – ზრდასრული, ხშირ შემთხ-

ვევაში, ოჯახის პატრონი, ძირითადად, 30-36 წლის ქალები არიან, ჰყავთ ან გაშორებული არიან მეუღლებს, რაიონებიდან დედაქალაქში სამუშაოდ ჩამოდიან, შვილებს დედებს ან დედათილებს უტოვებენ, მოდიან ქმრებთან ერთად, მაგრამ ქმრები აქ სხვა ქალებს უკავშირდებიან, მერე ესენიც ხვდებიან სხვებს და არასასურველი ბავშვებიც ასეთი კავშირებისგან უჩნდებიან. ეს გახლავთ გზები, რომელიც ინსტიტუციონალური დაწესებულებებისკენ მიდის. ამ გზებს, სამუხურავად, ცუდი გაგონებები აქვს. ინსტიტუციონალურ დაწესებულებებში, ბავშვთა სახლებსა და

ინტერნატებში ცხოვრება, როგორც მსოფლიოს ნამყვანმა ფსიქოლოგებმა მრავალნიშნად კვლევებით დაადგინეს, ბავშვებში ინტელექტუალური განვითარებისა და ფსიქიკურ პრობლემებს წარმოშობას, ასოციალურ ქცევას აყალიბებს და ფიზიკურ ზრდას აფერხებს; ინსტიტუციონალურ დაწესებულებებში აღზრდილებს არცთუ იშვიათად უყვარდებიან უკან, ნაცნობ გარემოში დაბრუნებისკენ ქვეყნობით ლტოლვა. ამიტომ ხვდებიან ისინი ხშირად ციხეებსა და ფსიქიატრიულ დაწესებულებებში. ეს კიდევ ერთი მიზეზია იმისთვის, რომ ამ ბავშვებს უკეთესი ცხოვრება უსურვროთ.

საქართველოში მოქმედებს მზრუნველობის მოკლებული პატარების დინსტიტუციონალიზაციის პროგრამა, რომელიც ორ მიმართულებას მოიცავს – ბავშვთა სახლებში მყოფი ბავშვები ან საკუთარ ოჯახებს უნდა დაუბრუნდნენ, ან კურატორმა – განათლების სამინისტრომ მათ შესაფერისი ოჯახი უნდა მოუძებნოს, სადაც ისინი სრულწლოვან ასაკამდე გაიზრდებიან. პროგრამა ორივე შემთხვევაში ოჯახების ფულად კომპენსაციას ითვალისწინებს: საკუთარ ოჯახში დაბრუნების შემთხვევაში – 60 ლარი (შობლივ ექვსი თვით), შეიღობილობის შემთხვევაში კი – 100 ლარი (ბავშვის სრულწლოვანებამდე).

ნანა ძაღლაძე
თავიდან, განათლების სამინისტრომ პროგრამისთვის ფინანსების მოძიება უცხოეთიდან მაგნიტის, რამდენიმე წლის განმავლობაში პროგრამის "იუნისეფი" აფინანსებდა. ამ დროს უკვე არსებულა კანონი, რომელიც საქართველოში ბავშვთა გაოჯახების ზუსტად ამ პროგრამის პრინციპით ითვალისწინებდა, ოღონდ, დღევანდელ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, ბავშვთა სახლების შემცირების ხარჯზე უნდა მომხდარიყო – რა თანხასაც ერთ ბავშვზე ურიცხვად ბავშვთა სახლებს, სახელმწიფოს ბავშვის ბიოლოგიური ან მიმღები ოჯახისთვის უნდა მიეცა.

იდეას ამ კანონის, რომელიც პარლამენტმა 1998 წელს დაამტკიცა, განათლების სამინისტროც იწინებდა, ოღონდ, მის განხორციელებას იმ პერიოდში ნაადრევად მიიჩნევდა. **"ამ კანონის ამოქმედებას 20 წელიწადი მაინც დასჭირდება. დრო კი არ იცვლის. თანაც, იმედი გვაქვს, რომ "იუნისეფს" ჩვენი სახელმწიფოც ნელ-ნელა შეეშველება"** – აცხადებდა შეიღობილად აყვანის პროგრამის ყოფილი კოორდინატორი თამარ ამზაშვილი. **"თუ ბავშვთა სახლებს არ შეამცირობენ, ჩვენი სახელმწიფო ბიუჯეტი ამ პროგრამას ვერ გასწვდება. "იუნისეფი" კი როდემდე დაგვაფინანსებს? მერე გაოჯახებულ ბავშვებს რა ბედი ელით?"** – სამინისტროს გადაწყვეტილებას აკრიტიკებდა დედ-მამა და ბავშვთა ქვეკომიტეტის მამინდელი თავმჯდომარე მარინა მირიანაშვილი. მირიანაშვილის ეს მოსაზრება ოთხი-ხუთი წლის წინათ მართლაც რეალური ჩანდა, მაგრამ, დროთა განმავლობაში, განათლების სამინისტროს იმედი გამართლდა. დღეს დინსტიტუციონალიზაციის პროგრამა მთლიანად სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსდება. თანაც, პროგრამამ უკვე მოიცავს საქართველოს ხუთი ქალაქს: თბილისი, რუსთავი, თელავი, ბათუმი, ქუთაისი. პროგრამის ფარგლებში, 1999 წლიდან დღემდე, 62 ბავშვთა გაოჯახებული. აქედან 20 – თბილისში (11 მათგანი უნაშვზულედულია), 22 – თელავში (ერთი უნარ-

მამა ტანინი

ყველაზე ცუდი, სადაც ბავშვთა სახლების ბინადრები შეიძლება მოხდნენ, ქუჩაა, თავისი ორგანიზებული ქაოსით, განსხვავებული მორალით, სასტიკი რეალობით. ბავშვთა სახლების ბინადრები ქუჩას ხშირად ეტანებიან. უპატრონონი და უსახლკარონი არც ქუჩაში დარჩენილები არიან. ბავშვთა სახლებში მიზარებულითა მსგავსად, ვართ ისინიც ცუდმა პირობებმა, მშობელთა სისასტიკემ გამოიყვანა. აწმყო კი იმითაც და ამათაც, ფაქტობრივად, ერთი აქვთ.

ყველაზე შავი გზა

არასამთავრობო ორგანიზაცია "ბავშვი და გარემო"-ს კვლევის მიხედვით დადგინდა, რომ ინსტიტუციონალურ დაწესებულებებში მოთავსებული ბავშვების 87 პროცენტს მშობლები ჰყავს.

ათევდა ღამეს. ამ ცხოვრებას თავისი შედეგები სწრაფადვე მოაქვს. გლდანის მიმდებარე-გამანალიზებელი ხშირად მიუყვანიათ 12-14 წლის ფხვნიმი გოგონები. ასეთი გოგონების დიდ ნაწილს ათამანგი ერთხელ მაინც აქვს გადატანილი. მათი შემოსავლის ძირითადი წყარო მეძაგობაა. ისინი არც ნებოს ყინვასზე ამბობენ უარს. ბიჭები ამას სისტემატურად აკეთებენ. ყოველდღე ხუთი ლარი მათი შემოსავლიდან ნებოზე მიდის. რაც შეეხება შემოსავლის წყაროს, იგი რამდენიმეგვარია. ქუჩის ბავშვების ნაწილი მათხოვრობს, ნაწილი ქურდობს, ნაწილი ყაჩაღობს, იგი რამდენიმეგვარია. ქუჩის ბავშვების ნაწილი მათხოვრობს, ნაწილი ქურდობს, ნაწილი ყაჩაღობს. ამ ჯგუფებიდან ისინი უკვე ჩამოყალიბდნენ. გარშემოყვით მიმართ მათ მხოლოდ ერთი გრძობა ამოძრავებდა – ზიზღი. ასეთი ფონი ნოყიერი წიაღვია მათთვის, ვისაც მხოლოდ საკუთარი მერკანტილური მისწრაფებები ამოძრავებს. რუსეთში უკვე მოქმე-

დებს მცირეწლოვანი ქილერის ინსტიტუტი. საქმეში ჩახედული ხალხი ჰყვება, რომ 10-12 წლის ბიჭებს იქ სპეციალურად ამზადებენ ყველაზე სასტიკი მკვლელობებისთვის. ცხოვრების წესიდან გამომდინარე, გონებრივად ცუდად განვითარებული ამ ბავშვებით მანიპულირება ხომ ძალზე ადვილია. პატარა ქილერები არაჩვეულებრივი შემსრულებლები არიან და, რაც მთავარია, მწვლად მოსახლებულნი. მათზე ადვილად ვერავინ მიიტყუებს. საქიროების შემთხვევაში, ისინი აღიარებთ მიდიან სამართალდამცველებთან. სამი-ოთხი წარმატებული საქმის შემდეგ კი, მათ დამკვეთები ანადგურებენ. სპეციალისტები შიშობენ, რომ საქართველოში სასურველი ფონი იქმნება ამგვარი გრძობა ამოძრავებდა – ზიზღი. ისინი თქმა, რომ ყველა ქუჩის ბავშვი დამნაშავეა, მართებული, რა თქმა უნდა, არ იქნებოდა, თუმცა კავშირი მოუნერსივებელ ცხოვრება-

სა და დანაშაულებრივ სამყაროს შორის, უეჭველია, არსებობს. არასრული სტატისტიკური მონაცემები ხელს უშლის ამ თვალსაზრისით მყარი დასკვნის გაკეთებას, მაგრამ ის, რომ ქუჩის ბავშვების ფუნქციონირებადამნაშავეთა გასაზღვრდავება და ორივე სექსის არასრულწლოვანთა პროსტიტუცია მოჰყავს, ფაქტია. ამ გზით მიღებული შემოსავალი საშუალო ხელფასის მოცულობას ბევრად აღემატებოდა და ბევრი ასე ოჯახს, უმცროს და-ძმას არჩევდა. 1997 წელს ჩატარებულმა, 12-16 წლის 112 პროსტიტუტის გამოკითხვამ აჩვენა, რომ გოგონების 42 პროცენტს მათგან საკუთარ თავს შემოსავალს მხოლოდ 12 პროცენტს ახმარდა, 32 პროცენტს პროსტიტუციის მათხოვრობასა და ქურდობას უთავსებდა, სხვა პროსტიტუტი გოგონები ყიდვდნენ გაზეთებს, ნაყინს, მუშაობდნენ კაფეებში, ასუფთავებდნენ ეზოებსა და სადარბაზოებს. დიდ ნაწილს პროსტიტუციაში ხელს მშობლები

ოჯახი - საკუთარი ადგილი ბავშვისთვის

"ერთი მიტოვებული ბავშვის გაზრდა მეტი სიკეთეა, ვიდრე ცხრა საკუთარი ნინო" – ეს სიტყვები უნდა გრძობა ჩხიკვიძლის კუთხით. მან მოგვარე ნინოს ჩხიკვიძლი შეიღობილად ორი წლის წინათ აიყვანა. არ მინდოდა, ნინოსაც ისეთი მოუყენილი თვლები ჰქონოდა, ბავშვთა სახლში რომ აქვთ ხოლმეო. – ამბობს იგი. ნინოს თვალები დღეს მხოლოდ მშობლების ხსენებაზე უცრემლიანდება.

ნანა ძაღლაძე

ორი წლის წინათ, როცა პატარა ნინო რიტა ჩხიკვიძლმა საკუთარ ოჯახში მიიყვანა, ისეთი დათრგუნული და გატანჯული ყოფილა, ღამით ძილი უჭირდა, სულ ტრიოდა. ქალბატონ რიტას უთქვამს, თუ ასე ინერვიულდები, ვეღარ გაიზრდები და ნინოც უშეშებულა, ცდილობდა, დამშვიდებულიყო. თან დროც გავიდა, მერე ოჯახის ყურადღებამ და სითბოთი თავისი გაიტანა. დღეს პატარა ნინოს თვალები ბავშვთა სახლის ბინადართა გამომეტყველებას მხოლოდ მაშინ იღებს, როცა მშობლებს გაახსენებს.

"სანამ დედა ცოცხალი იყო, მხიარული ვიყავი, ამ ყოფნა თავიდან გამიჭირდა, მაგრამ უკვე შევეჩვიე და ახლაც მხიარული ვარ" – ამბობს ნინო ჩხიკვიძლი, რომელიც ახლა 12 წლისაა. მამა არ ახსოვს. ცხრა წლამდე დედასა და ძმასთან ერთად თბილისში ცხოვრობდა. სამი წლის წინათ დეამისი ნინოსთან ერთად რუსეთში წავიდა საცხოვრებლად, მაგრამ ერთ წელიწადში ინფარქტით გარდაიცვალა და მარტულად ჩაგრენილი გოგონა 20 წლის ძმამ თბილისში ჩამოიყვანა. თუმცა, თავის რჩევა გაუჭირდა და საზღვარგარეთ წასვლა გადაწყვიტა. ბინა გაყიდა, ნინოს კი წყნეთის ბავშვთა სახლში უპირებდა მიზარებას. რიტა ჩხიკვიძლი ნინოს ცხოვრებაში სწორედ ამ დროს გამოჩნდა. მან გოგონას ამბები ახლობლებისგან იცოცხდა და დახმარება უნდოდა. დედის ტიტუციონალიზაციის პროგრამის ფარგლებში, თითო ბავშვის მოვლისთვის იღებს 30 დოლარის ეკვივალენტს ლარებში. ამგვარი დახმარება ექვს ლარებში, თუმცა, ყოფილა შემთხვევები, იგი გაუხანგრძლივებინათ. გარდა იმისა, რომ სოციალური მუშაკები გულდასმით მუშაობენ ოჯახებთან, რომლებსაც აქვთ ბავშვის თვისობის დაფიქრება. გოგონას, ასევე ოჯახებთან, რომლებიც ბავშვის შეიღობილად აყვანას აპირებენ, ოჯახებს სოციალური პრობლემებისა და უწყვეტ.

საერთაშორისო პროექტები - ხსნი გზა

როგორც ყველა პრობლემა საქართველოში, დინსტიტუციონალიზაციის თვალსაზრისით არსებული პრობლემაც მატერიალურ სიჭირბოვანს უკავშირდება. ხელი ამ შემთხვევაშიც საერთაშორისო ორგანიზაციებმა გამოგვიჩვენეს. 1999 წელს, დინსტიტუციონალიზაციის (სახელმწიფო დაწესებულებებში ბავშვების გამოყვანის) პროგრამის განსახორციელებლად, განათლების სამინისტრომ გაერო-ს ბავშვთა ფონდსა და ბრიტანულ ორგანიზაციას EveryChild-ს სთხოვა დახმარება. დაიწყო სამხრეთი ხელშეკრულება და შემუშავდა საცდელი პროექტი, რომელმაც სათავე დაუდო შემდგომი დინსტიტუციონალიზაციისა და ბავშვთა მიტოვების პრევენციის პროექტებს.

მამა ტანინი

პროექტის ფარგლებში ბავშვთა სახლებიდან გამოყვანილი იქნა და ბიოლოგიურ ოჯახებს დაუბრუნდა 64 ბავშვი, მათგან 5 – უნარშეზღუდული; პრევენციული ღონისძიებების გატარების შედეგად, 120 ბავშვი საკუთარ ოჯახში დარჩა; დახმარება აღმოუჩინეს 25 მიწოდებულ ოჯახს, სადაც დღეს 54 ბავშვი ცხოვრობს, აქედან 14 უნარშეზღუდულია; მოზადდა 40 სოციალური მუშაკი. 2000 წლიდან მოყოლებული, პროგრამამ 238 ბავშვს გაუნია დახმარება, თუმცა, 2001 წელს ბავშვთა სახლებს 208 პატარა მიზარდეს. ნახევარი – მარტოხელა დედის შვილია. ამის გათვალისწინებით, UNCEF-ის (გაერო-ს ბავშვთა ფონდი), EveryChild-ის, World Vision-ის, UNFPA-სა (გაერო-ს ოჯახის დაგვიწყის ასოციაცია), IMF-ის (საერთაშორისო სამონეტო ფონდი) შემოწონებით, გაერო-ს ბავშვთა ფონდი, EveryChild და World Vision International, საქართველოს განათლების, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსთან ერთად, ჩვილ ბავშვთა მიტოვების

პრევენციისა და დინსტიტუციონალიზაციის პროექტს ახორციელებს. დროორ ორგანიზაციებს იმედი აქვთ, რომ ორ წელიწადში 75 პროცენტით შეამცირებენ თბილისის სამშობლო ოჯახების ჩვილების მიტოვებას, მოახდენენ 25 ჩვილის დინსტიტუციონალიზაციის და ხელს შეუწყობენ როგორც სახელმწიფო სტრუქტურების, ისე საზოგადოების დამოკიდებულების შეცვლას ბავშვთა მიტოვების საკითხებთან დაკავშირებით. ხანმოკლე დროის განმავლობაში, "ჩვილ ბავშვთა მიტოვების პრევენციისა და დინსტიტუციონალიზაციის პროექტის" საშუალებით, რომლის ფარგლებშიც თბილისში დედათა და ჩვილ ბავშვთა თავშესაფარი მოქმედებს, სამშობლო სახლებსა და საკონსულტაციო ცენტრებში გამოვლინდა 29 დედა, რომელიც ჩვილის მიტოვებას აპირებდა. 15 მათგანი დედათა და ჩვილ ბავშვთა თავშესაფარში მოთავსდა, დანარჩენებმა კი, სოციალური მუშაკების დახმარებისა და კონსულტაციების შედეგად, ახალშობილი შეინარჩუნეს; მიტოვებას გადაურჩა ასევე 30 ახალშობილი; 12 ბავშვი მოთავსდა მინდობით აღმზრდელ ოჯახში; ხუთი ბავშვი ჩვილ ბავშვთა

ქალბატონ რიტასა და მის მეუღლეს, მწერალ ზეზუა მედველიძის ორი ვაჟივითი ჰყავს. ერთი, ოჯახთან ერთად ცალკე ცხოვრობს, მეორე კი მშობლებთან. **"ზეზუა და ნინო ყველა სურვილს უსრულებენ. მე მცხერია ვარ, ამიტომ მათთან უფრო თავისუფლად არის. მე კი მინდა, რომ არაფერი დამამოკლოს და, თუ რამე ანუხებს, პირველ რი-**

კონტროლის პალატამ ბათუმის სანარმოებში სერიოზული დარღვევები აღმოაჩინა

საქართველოს სახელმწიფო სტრუქტურებში მიმდინარე რეორგანიზაციის კონტროლის პალატა ფართომასშტაბიანი რეფორმებით უერთდება, პარალელურად კი, სახელმწიფო ქონების განკარგვისათვის დაკავშირებით რევიზიებს ახორციელებს. ამ ეტაპზე სერიოზული დარღვევებია აღმოჩენილი ბათუმის სამ

დინა ჩაჩავა

რეფორმების პარალელურად, საქართველოს კონტროლის პალატა თავის ძირითად სამუშაოს – სახელმწიფო ქონების განკარგვისათვის დაკავშირებული შემოწმებებს განაგრძობს. რევიზიები "თბილისში", "ჭიათურის რაიონში", "რუსთავის მუნიციპალიტეტის კომუნალურ სექტორში", "ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხანაში", "მადნეულში", ფოთის გემთმშენებელ და ელექტროგაონმეცმეებელ ქარხანებში მიმდინარეობს.

როგორც კონტროლის პალატის თავმჯდომარე ზურაბ სოსელიამ გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე აღნიშნა, უკვე დასრულდა ბათუმის სამი ობიექტის – ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის, ბათუმის სახლგარეშე ნავსადგურისა და შპს "ზათავთობიმიქსის" შემოწმებები, სადაც სერიოზული დარღვევები აღმოაჩინეს. **"დარღვევები, ძირითადად, იმაში მდგომარეობს, რომ სახელმწიფო ქონება ძალიან დაბალ ფასებში იქნა გაყიდული. არის შემთხვევები, როცა ესა თუ ის სანარმო ძალით დიდი რაოდენობით იქნა ნაწილი, რომელიც რენტაბელურად ითვლებოდა, პრივატიზებულ იქნა, ხოლო დანარჩენი - სახელმწიფოს ხელში დარჩა. ბათუმის თითოეულ ამ სანარმოში ფინანსური დარღვევების ციფრბრები მარცხენა მხარეს აღმოაჩინეს, 3-დან 12 მილიონამდე მერყეობს,"** - განაცხადა სოსელიამ.

კონტროლის პალატაში განხორციელებული სტრუქტურული ცვლილებების შედეგად, უწყების დაქვემდებარებაში მყოფ თითოეულ დეპარტამენტს ამერიკიდან მხოლოდ ერთი სფეროს კონტროლი დაევალება. აქამდე თითოეული დეპარტამენტის დაქვემდებარებაში რამდენიმე სფერო იყო. **"ახალი ცვლილება საშუა-**

ლებს მოვეცემს, რომ შემომხმების მასალები უფრო სრულყოფილი იყოს და ცენტრალურ თუ ადგილობრივ ხელი-სუფლებას, შესაბამის რეკომენდაციებთან ერთად, რეალური სურათი წარუდგინოთ," - იმდროინდელი სოსელია.

უწყებაში გატარებული რეფორმების შედეგად გაუქმდა აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს დეპარტამენტები, სადაც დედადებოდა სტრუქტურული ერთეული, თუმცა შეიქმნა ასევე ახალი უწყება - გენერალური ინსპექცია. გარდა ამისა, ერთი თვის განმავლობაში კონტროლის პალატაში კადრების ოპტიმიზაცია განხორციელდა. თანამშრომელთა რაოდენობა 37 პროცენტით შემცირდა. **"ამან საშუალება მოგვცა, დარჩენილი თანამშრომლებისთვის ხელფასები 2-3-ჯერ გავაზარდა,"** - აღნიშნა კონტროლის პალატის თავმჯდომარე.

სოსელიამ ასევე განაცხადა, რომ შემდგომის მხრივ ნახევარში თანამშრომელთათვის წერილი ტესტირების ჩატარება დაეგეგმოს, რაც, მისი აზრით, კონტროლის პალატას ახალი, კვალიფიციური თანამშრომლების მოზიდვის საშუალებას მისცემს.

პირველი ექვსი თვის ბიუჯეტის შესრულების შესახებ უკვე გაგზავნილია შემწომებლები აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვადასხვა ცენტრალურ ორგანიზაციებში და რევიზიებში. **"ჩვენთვის უარესად მნიშვნელოვანია კლუბებისა და რევიზიების ჩატარება უცხოელ ექსპერტებთან ერთობლივად. გერმანულ მხარესთან ერთად მომავალში ასეთი რევიზიები რეალური სექტორის, ფისკალური და პრივატიზაციის სფეროებში ჩატარდება, მომავალში კი ერთობლივი შემოწმებები აშშ-ს და გერმანიის სახელმწიფო სამსახურის მონაწილეობით იგეგმება,"** - განაცხადა სოსელიამ.

მოკლედ

"ლარის გამყარება ქვეყანაში მიმდინარე ეკონომიკურმა პროცესებმა განაპირობა"

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ირაკლი მანავაძის შეფასებით, ლარის გამყარება ქვეყანაში მიმდინარე ეკონომიკურმა პროცესებმა განაპირობა. მანავაძის განცხადებით, ლარის კურსის ზრდას აშშ დოლარის მიმართ ერთდროულად რამდენიმე ფაქტორი განაპირობებს. მათ შორის, აღსანიშნავია ჩრდილოეთი ეკონომიკის შეზღუდვის ხარჯზე საქმიანი აქტივობის ლეგალიზაციის პროცესი, რომელიც, ავტომატურად, ეროვნული ვალუტის გამოყენების არეალის გაფართოებას და მასზე მოთხოვნის ზრდას ნიშნავს. ამასვე ხელი შეუწყო სახელმწიფო ბიუჯეტმა, რომლის ბიუჯეტის გასული წლის მნიშვნელოვნად აღმატება. "თუკი იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ ბიუჯეტში მოხილვდება რეალური ფულადი სახსრები, მაშინ, როდესაც შარშან ქვეყნის საფინანსო გეგმის დიდი ნაწილი მხოლოდ ქაღალდზე სრულდებოდა, ფაქტობრივად, ბიუჯეტის მხრიდან ლარზე მოთხოვნა ორ-სამჯერ უფრო გაიზარდა," - განაცხადა მანავაძემ და აქვე აღნიშნა, რომ ბიუჯეტის მომატებული შემოსავლების ხარჯვა ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში მისი დაუმტკიცებლობის მიზეზით ვერ ხერხდებოდა, რის გამოც მიმოქცევაში ვეღარ ბრუნდებოდა ფულადი მასის სერიოზული ნაწილი. ეს კი შიდა საავტომობილო ბაზარზე ლარის დროებით დეფიციტს ქმნიდა.

ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის თქმით, უახლესი პერიოდში რესპონდენტების ინტენსიური ხარჯვა დაიწყო, რაც ფულის მიწოდებას საგრძნობლად გაზარდის.

ინტერ-პრესი

საქართველო ბრინჯაოს ხანიდან გამოვიდა

პირველი გავრცელება

გადასახადი 20 პროცენტი (იყო 33); დღე 18 პროცენტი (იყო 20); აქციზი და ბუნებრივი რესურსების სარგებლობის გადასახადი (დღევანდელი); ქონების და მინის გადასახადი 1 პროცენტი - ეს არის გადასახადები, რომელიც დარჩა. კაპიტალური ინვესტიციებზე ინვესტორები დაუყონებლოდ მიიღებენ დღე-ს ჩათვლას, ხოლო დღე-ს ცეკვე გადამხდებოდა არ ჩათვლება ცეკვე იურიდიული პირი.

გაუქმდება სოციალური გადასახადის მინიმალური ოდენობა - 16 ლარი, ხოლო ფიზიკური პირების შემოსავლებიდან აღარ გამოიქვითება 2 პროცენტი. ახალი კოდექსით გადახდებულა უფლებების დაცვისთვის შემოღებული იქნება მოუკერძოებელი სტრუქტურა - საგადასახადო არბიტრაჟი, სადაც საგადასახადო დავების გადაჭრა გამარტივებული წესით მოხდება. ერთი არბიტრის დანიშნავს სამინისტრო, ერთს - მენარმე და ეს ორივე მესამესთან იქნება დაკავშირებული, სამეც ერთად კი სახელმწიფოსგან დამოუკიდებელ პირებად არიან ჩაფიქრებულნი. კოდექსში ახალი სიტყვაა საგადასახადო ომბუდსმენიც.

როგორც კანონის ინიციატორები ამბობენ, ეს კოდექსი სრულიად განსხვავებულია ძველს ევროპაში. **"ჩვენს ქვეყანას ყველაზე ღირსი ფენა ჰყავს. მომავალი წლისთვის ჩვენ უნდა შევქმნათ საგანგებო ფონდი, რათა, დაახლოებით, 250 000 ოჯახი ავაცილოთ სიღარიბის უკიდურეს ზღვარს,"** - განაცხადა პრეზიდენტმა. ამ საგადასახადო კოდექსს საქართველოს პრეზიდენტი ქვეყანაში ზრდისა და პროგრესის ერთ-ერთ და ახალი ცხოვრებისთვის აუცილებელ საშუალებად მიიჩნევს. მიხელო სააკაშვილი შეეხო წინასაარჩევნო იმ დაპირებას, რომლის მიხედვითაც ინდენარმეები მოლიანად გათავისუფლდებოდნენ გადასახადებისაგან. **"ახალი კოდექსით სულ მალე ეს შესაძლებელი გახდება და დამწყებ და მცირე ბიზნესსაც გაათავისუფლებთ გადასახადებისგან,"** - თქვა პრეზიდენტმა.

მთავრობის სხდომაზე ერთი სასაცილო მომენტიც იყო. პრეზიდენტი ტრადიციულად იმ დაქვრივ კორუმპირებულებს და, კერძოდ, პოლიციელებს შეეხო, ვინც ახალი ხელისუფლების დროს გაბედა და ფული აიღო. მას ძალიან უნდოდა ეთქვა, სად აპირებდა მათ გაშვებას, მაგრამ გაახსენდა, რომ კახა ბენდუქიძეს ტელეკამერების წინ ეს კარგად გამოხდის და შეპირდა, იქ დასაშვები ხალხის სისამრევით, ოღონდ, დეპუტატებს ნუ გვიბრაზებთო...

მთავრობის სხდომაზე პრეზიდენტის ბათუმის რეზიდენციასთან პოლიციები გაიმარეს ბათუმის ცენტრიდან საკოლმეურნეო ბაზრის გადატან-

ბათუმში ჩატარებულ მთავრობის კასელით სხდომაზე ერთი დამახასიათებელი ნიშანი აქვს. სანამ პრეზიდენტი დარბაზშია, სხდომა ღიაა. ნავა და მთავრობა დიხურულ კარს მიღმა შემოიხსნა.

მთავრობის სხდომაზე პრეზიდენტის ბათუმის რეზიდენციასთან პოლიციები გაიმარეს ბათუმის ცენტრიდან საკოლმეურნეო ბაზრის გადატანის მონიშნულ მდებარეობაში.

საინფორმაციო ფოტოაქტი

ის მონიშნულ მდებარეობაში. ასიოდ მომიცილო მომენტიც იყო. პრეზიდენტი ტრადიციულად იმ დაქვრივ კორუმპირებულებს და, კერძოდ, პოლიციელებს შეეხო, ვინც ახალი ხელისუფლების დროს გაბედა და ფული აიღო. მას ძალიან უნდოდა ეთქვა, სად აპირებდა მათ გაშვებას, მაგრამ გაახსენდა, რომ კახა ბენდუქიძეს ტელეკამერების წინ ეს კარგად გამოხდის და შეპირდა, იქ დასაშვები ხალხის სისამრევით, ოღონდ, დეპუტატებს ნუ გვიბრაზებთო...

ზე, ალბათ, არც ძველ ხალხურ საკრავებზე, კობონზე დამკვრელის გამოჩენა იყო ინკოგნიტო ორგანიზატორების ინიციატივა... საერთოდ, ეს ბაზარი მართლა გაბაზრდა. ვასაგები იყო, როდესაც ამგვარ საპროტესტო მიტინგებს ბაზრის ძველი ადმინისტრაცია და სამი-ოთხი "ბაბუინი" უწყობდა ხელს. გაუგებარია, ახალ ბაზარში ამ მიტინგებით უკეთეს პირობებსაც გამოვლიან. პრესასთან საუბარში მიტინგის ორგანიზატორებზე უარს აცხადებდა "საქართველოს ერთიანობის კავშირის კოორდინატორი" ჯუმბერ თავართქილაძე, თუმცა, ხალხს შედგარად დგომისკენ კი მოუწოდებდა. მიტინგ-

ველად და დასამტკიცებლად სექტემბერში პარლამენტში შევა. პრეზიდენტის რეკომენდაციით, კოდექსი პირველ იანვარს უნდა შევიდეს ძალაში. მაგრამ, როგორც წესი, პარლამენტში ყოველთვის მოიძებნებიან კაზუსიტებით უონგელიორების მოყვარული დეპუტატები ინიციატივა... საერთოდ, ეს ბაზარი მართლა გაბაზრდა. ვასაგები იყო, როდესაც ამგვარ საპროტესტო მიტინგებს ბაზრის ძველი ადმინისტრაცია და სამი-ოთხი "ბაბუინი" უწყობდა ხელს. გაუგებარია, ახალ ბაზარში ამ მიტინგებით უკეთეს პირობებსაც გამოვლიან. პრესასთან საუბარში მიტინგის ორგანიზატორებზე უარს აცხადებდა "საქართველოს ერთიანობის კავშირის კოორდინატორი" ჯუმბერ თავართქილაძე, თუმცა, ხალხს შედგარად დგომისკენ კი მოუწოდებდა. მიტინგ-

ნიღარლანდების ბანკითა და სავინანსო კომპანიის (FMO) მონაწილეობით "საქართველოს ბანკში" საქრდიტო ხაზი გაიხსნა

2004 წლის აგვისტოში ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკმა და ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიამ ხელი მოაწერეს ხელშეკრულებას, რის შედეგადაც ვაჭრობის ხელშეწყობის პროგრამის მთლიანი ღირებულება "საქართველოს ბანკში" 15,5 მილიონ ევროს მიაღწევს.

საქართველოს საბანკო სისტემაში ეს ყველაზე დიდი ღირებულებაა, რომელიც ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის მიერ ერთ ბანკზე იქნა დაშვებული ვაჭრობის ხელშეწყობის ფარგლებში.

ვაჭრობის ხელშეწყობის პროგრამის ღირებულება გაიზარდა მას შემდეგ, რაც ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიამ (FMO) გამოთქვა პროგრამაში მონაწილეობის სურვილი.

აღსანიშნავია, რომ ეს ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კორპორაციის მიერ გახსნილი პირველი საკრედიტო ხაზია საქართველოში. გადაწყვეტილების მიღებას ხელი შეუწყო იმანაც რომ ლონდონში ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის ყოველწლიურ შეხვედრაზე "საქართველოს ბანკი" ვაჭრობის დაფინანსების კუთხით 2003 წლის საუკეთესო ბანკად დასახელდა. გასული წლის მანძილზე დოკუმენტური ოპერაციების მაღალ პროფესიულ დონეზე წარმოებისათვის საბანკო ჯილდო "საქართველოს ბანკის" გენერალური დირექტორის მოადგილეს ვლადიმერ რობაქიძეს გადაეცა, რომელმაც აღნიშნა, რომ მიღწეული წარმატება შედეგია ბანკის იმ სტრატეგიისა, რომელიც ყველა საბანკო მომსახურების უმაღლეს დონეზე განვითარებას იხსახავს მიზნად.

ვაჭრობის დაფინანსებისა და დოკუმენტური ოპერაციების წარმოების მხრივ "საქართველოს ბანკში" არსებული პრაქტიკა მაქსიმალურად ოპერატიულს, მარტივსა და ფექტიურს ხდის კლიენტების მომსახურებას, რაც ხელს უწყობს სხვადასხვა პროფილის კომპანიებს ფექტიურად აწარმოონ საქმიანობა.

იმ ძირითად უპირატესობებს შორის, რასაც "საქართველოს ბანკი" სთავაზობს მომხმარებლებს, აღსანიშნავია გრძელვადიანი დოკუმენტური ოპერაციების წარმოების შესაძლებლობა, რომლის ვადაც 2-3 წლამდე მერყეობს, დოკუმენტური ოპერაციებისათვის გამოყოფილი ღირებულება, საერთაშორისო ვაჭრობასთან დაკავშირებული სხვადასხვა სახის რისკების დახვეწვა, ოპერატიულობა, კვალიფიციური კონსულტაცია და სხვა მრავალი.

2004 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ადგილობრივ ბაზარზე "საქართველოს

ბანკის" წილმა დოკუმენტური ოპერაციების წარმოების კუთხით 34,82% შეადგინა, რაც სხვა ქართულ კომერციულ ბანკებთან მიმართებაში "საქართველოს ბანკს" ლიდერის პოზიციას ანიჭებს.

2003 წელს დოკუმენტური ოპერაციების მოცულობამ შთამბეჭდავ ნიშნულს მიაღწია. განხორციელებულ იქნა 22 მილიონ 561.550,41 ათასი ამერიკული დოლარის მოცულობის ოპერაციები, რომელთაგან მნიშვნელოვანი ნაწილი ვაჭრობის ხელშეწყობის პროგრამაზე (TFP) მოდი.

"საქართველოს ბანკი" 1996 წლიდან აქტიურად არის ჩართული ვაჭრობის დაფინანსების საქმიანობაში, რაშიც იგი ოპტიმალურად იყენებს როგორც თავის რესურსულ ბაზას, ისე უცხოური საფინანსო ინსტიტუტების მიერ გამოყოფილ საკრედიტო ხაზებს, როგორცაა ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (EBRD) ვაჭრობის ხელშეწყობის პროგრამა, მოკორესპონდენტო ბანკების მიერ დამტკიცებული ღირებულებები და შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკის საკრედიტო ხაზი 3 მილიონი დოლარის ოდენობით.

"საქართველოს ბანკი" ფლობს ვაჭრობის ფინანსირებისათვის საჭირო ყველა ინსტრუმენტს და პროფესიულ დონეზე მომსახურებულ კადრებს. მიღწეული წარმატებებიც პირველ რიგში საკრედიტო და დოკუმენტური ოპერაციების წარმოების პროფესიონალიზმითა და კლიენტებისათვის შექმნილი ოპტიმალური პირობებით იქნა მიღწეული.

დოკუმენტური ოპერაციების წარმოების მხრივ "საქართველოს ბანკის" პოზიტიური მანქნებლები ყოველწლიურად იზრდებოდა. 1998-99 წლები გადაწყვეტი იყო აღნიშნული ოპერაციების როგორც მოცულობის, ისე რაოდენობის მხრივ. ამ პროცესის დანქარების საქმეში მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა გერმანული ბანკების "კომპერტბანკის", "დოინგ ბანკისა" და "დრუხენ ბანკის" მიერ გამოყოფილმა საკრედიტო ხაზებმა, რამაც ხელი შეუწყო დოკუმენტური ოპერაციების დახვეწა განვითარებას.

1999 წელს "საქართველოს ბანკი" შეუერთდა ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (EBRD) ვაჭრობის ხელშეწყობის პროგრამას (Trade Facilitation Program TFP). თავდაპირველად ამ კუთხით ნახატარებელი ოპერაციებისათვის 3 მილიონი ევროს ოდენობის საკრედიტო ღირებულება იქნა დაშვებული, რაც 2003 წელს 7 მილიონ ევრომდე გაიზარდა. ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიის საშუალებით კი ვაჭრობის ხელშეწყობის პროგრამა 15,5 მლნ ევრომდე გაიზარდა.

"საქართველოს ბანკის" კორპორატიული კლიენტურა აქტიურად არის ჩართული საქსპორტო და საიმპორტო ოპერაციებში. ვაჭრობის ფინანსირების მოთხოვნის ზრდის ერთ-ერთ ძირითად მიზეზს ქვეყნის გეოპოლიტიკური მდებარეობა და მიმდინარე რეგიონალური პროექტებიც წარმოადგენს, როგორცაა, მაგალითად, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის (BTC) პროექტი, რომლის ოფიციალური მომსახურე ბანკია "საქართველოს ბანკი".

მოსკოვი ყაზარმულ მდგომარეობაზე გადადის

ტერაქტი თუ ბარდაგი რუსეთის ცაში?

რუსულან ნიკარაძე
საპ. კორ. მოსკოვი

მოსკოვი ტერაქტიდან ტერაქტამდე ცხოვრებას უკვე ისე მიეჩვენა, რომ უდანაშაულო ადამიანთა მსხვერპლი, მრავალმილიონიან ქვეყანას, ერთი შეხედვით ნაკლებად აშფოთებს. სამი დღის წინ მომხდარ ავიაკატასტროფებსაც ძნელად მიანერ შემთხვევითობას. ერთი და იმავე აეროპორტიდან თითქმის ერთდროულად აფრენილი თვითმფრინავების სინქრონული ვარდნა ნამდვილად არ გავდა ტექნიკური გაუმართაობის შედეგად, რასაც ასე ჯიუტად ამტკიცებენ რუსეთის ოფიციალური წრეები. დატრიალებულ ტრაგედიას რუსი სპეციალისტები და დამოუკიდებელი ექსპერტები სხვას ვერაფერს არქმევენ, თუ არა ტერორისტების მიერ ლაინერის ხელში ჩაგდებას. რა მოხდა შემდეგ? ამ შეკითხვაზე პასუხი ჯერ არ არსებობს. თვითმხილველთა მტკიცებით, ორივე შემთხვევაში, ცაში ჯერ აფეთქების ხმა გაისმა, შემდეგ ციდან ავიალაინერთა ნამსხვრევები წამოვიდა. ასეთ პირობებში ადამიანურ ფაქტორსა და ტექნიკურ გაუმართაობაზე სპეციალისტებს საუბარი არასერიოზულად ეჩვენებათ. უბრალო ხალხიც, ოფიციალისგან განსხვავებით, ხელალებით ამტკიცებს, რომ ტერორისტული შეტევა ქვეყანაში კრემლის პოლიტიკით უკმაყოფილოთა მიერაა განხორციელებული. მართალია, ვერჯერობით, მომხდარზე პასუხისმგებლობა არავის უკისრია, მაგრამ ტერაქტების ვერსიას ვერ გამოირცხავს თვით გენერალური პროკურორიც. ამ ვითარებაში რუსეთის პრეზიდენტი სოჭში შევხულებას წყევლავდა მოსკოვში მოფრინავს. რუსეთის ტელევიზია ვერაფერს უხერხებს თვითმხილველთა მონათხრობს და იძულებულია, ეთერში გადასცეს კატასტროფების ადგილას მცხოვრები ადამიანების მონაყოლი. ყველა, როგორც ერთი, ამტკიცებს, რომ ჯერ ცაში ძლიერი აფეთქებების ხმა ისმოდა.

მაგრამ უამისოდაც მოსკოვის ანალიტიკური წრეები შემაშფოთებულ პროგნოზს აკეთებენ: ისინი მომხდარს ლოკალურად უკვე შირებენ ჩეჩნეთში დაგეგმილ რეგარემე საპრეზიდენტო არჩევნებს. საგარეოდ, იქვერის წინააღმდეგობის მებრძოლთა აქტივობა თავის კულმინაციას არჩევნების დღეებში მიაღწევს, რაც, თავის მხრივ, რუსეთის სპეცსამსახურებს კონტრდატყვისათვის

სამი დღის წინ მომხდარ ავიაკატასტროფებს ძნელად მიანერ შემთხვევითობას.

სრულ კარტ ბლანშს მიაწიჭებს. **“თუ აღმოჩნდება, რომ ორივე თვითმფრინავი ჩეჩენმა ტერორისტებმა ააფეთქეს, გარდაუვალი იქნება ჩეჩნეთში ფედერალური ძალების მძაფრი რაქცია, მოელს ქვეყანაში უშიშროების ზომების მორიგი გაძლიერება, რუსეთის ხელისუფლების მხრიდან იმ ქვეყნებისადმი სანქციების შემოღება, ვინც ასე თუ ისე ეხმარებიან ან, უბრალოდ, ესაუბრებიან ჩეჩენი ტერორისტების წარმომადგენლებს.”** - აღნიშნავს რუსული გაზეთი “ვრემია ნოვოსტი”.

რუსეთის საზოგადოებრივი წრეები მთელი სერიოზულობით საუბრობენ ავიაკატასტროფების პოლიტიკურ სარჩულზე. ანალიტიკოსები ელოდებიან, რომ მალე რუსეთის ხელისუფლება მომხდარს თავის სახელს დაარქმევს და ჩეჩნურ კვალზე გააკეთებს განცხადებას. **“თუ რუსეთის ცაში ტერორისტულ აქტს მართლა ჰქონდა ადგილი და თვითმფრინავები კამიკაძეებმა ააფეთქეს, მაშინ ჩეჩნეთში ვითარების მორიგ გამწვავებას უნდა ველოდეთ.”** - ასეთ დასკვნამდე მიდინ რუსი სამხედრო ექსპერტებიც. მათ აბსოლუტური უმრავლესობა თვლის, რომ ჩეჩნეთის პრეზიდენტის არჩევნები ფორმალურ ხასივობა ატარებს, ანუ ყველაფერი წინასწარ გადაწყვეტილია, ამ ფაქტმა კი, შეიძლება ჩეჩენი ხალხის სერიოზული მღელვარება გამოიწვიოს, რაც, გამოირცხვლი არ არის, რუსეთის დედაქალაქსა და სხვა დიდ ქალაქებში მორიგი ტერორისტული აქტებით აღინიშნოს.

მოსკოვის სამხედრო-პოლიტიკური ანალიზის ინსტიტუტის ექსპერტი სერგეი მარკელონოვი თვლის, რომ **“თუკი ხელისუფლება ტერაქტის ჩეჩნურ ვერსიას აღიარებს, ამ დღეებში რუსეთში სამხედრო-პოლიტიკურმა დაძაბულობამ შეიძლება თავის პიკს მიაღწიოს.”**

კრემლში დაბრუნებული ვლადიმერ პუტინი 26 აგვისტოს გლოვის დღედ აცხადებს რუსეთის მთელ ტერიტორიაზე და მორიგი დაღუპულებისათვის მორიგი კომენსაციის გაცემის თაობაზე და ვალდებებს იძლევა. მხოლოდ ამის შემდეგ უსამძიმრებს ტრაგედიის მსხვერპლთა ოჯახებს. დარბა თუ არა რუსეთის პრეზიდენტის სოჭში მოუგვარებელი საქმეები, სადაც ბოლო დღეებში რუსეთის პოლიტიკური ცხოვრების სიმძიმის ცენტრმა გადაინაცვლა? ან რა მოუტანა რუსეთს მისმა არყოფნამ კრემლში?

რუსული წყაროები ამტკიცებენ, რომ ტერაქტი ცაში ბოლო ტრაგედია არ არის, და რომ ტერორისტული მოსკოვში მორიგი აქციებისათვის ემზადებიან. მოსკოვში არსებობს სხვა ფორსიაც, რაც ასე პოპულარული იყო რუსეთის პრეზიდენტის არჩევნების წინ, მოსკოვში საცხოვრებელი სახლები აფეთქებების შემდეგ და ღუბ-

როკის დღეებში. ამ ვერსიას უბრალო და სამინელი სახელი აქვს: **“ფეცსე აფეთქებს რუსეთს.”** ეს სათაური ცნობილი ოლიგარქის ნიგნის სათაურია. რუსი ოზიგატე-ლი კი, ცოტა სხვაანაირად ფიქრობს: **“ჩვეულებრივი ბარდაგი რუსეთის ცაში,”** - ამბობს იმ ხალხის შვილი, ვინც შევხვულია აფეთქებებს მეტროში, ავტობუსების გაჩერებაზე, განუკითხობას ქუჩებში.

რუსეთის ოფიციალური პოლიტიკური რეჟიმის გამკაცრების გარდა სხვა ფექტურ ზომებს ამ ეტაპზე ვერ ხედავს. მოსკოვში სტრატეგიული ობიექტების დაცვა მთლიანად სპეცსახურების კომპეტენციაში გადავიდა. კრემლის უმოქმედობითა და სპეცსამსახურებზე მიყენებული დარტყმით ხსნის ავიაკატასტროფების გამომწვევ მიზეზებს რადიო “უბო მოსკვის” მიერ გამოკითხულთა 80 პროცენტით.

“პრაქტიკულად ერთი და იგივე აეროპორტიდან რეგულარული რისების შესრულებისას ორი სამგზავრო თვითმფრინავის სინქრონული დაღუპვა ჩვენ გვამოწმებს, ჩვენს ტკივილსა და გულფას ინეგებს, მაგრამ არ გვაკვირვებს. აი, რა არის ყველაზე სასოში,” - წერს რუსული პრესა. რუსული მედია შემოთავაზებს აღნიშნავს, რომ ტერორისტულმა საფრთხემ და, ფაქტობრივად, ომის ზღვარებზე მდგარმა კავკასიამ შეიძლება ქვეყნის საგარეო პოლიტიკაზე დიდი გავლენა მოახდინოს.

იმპროვიზირებული “ჩქინის ფარდა” და ჩრდილოეთ აფრიკაში განთავსებული ლტოლვილთა ევროპული ცენტრები

ევროკავშირის ოუსტიციისა და უსაფრთხოების ახალ მინისტრს როკო ბუტილიონეს მიაჩნია, რომ ევროკავშირის ყველა წევრმა ქვეყანამ ერთიანი ევროპის საგარეო საზღვრის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად ცალ-ცალკე უნდა გაიღოს ხარჯები. ბუტილიონე, რომელსაც ამჟამად იტალიაში ევროპის საკითხთა მინისტრის პოსტი უკავია, აღნიშნავს, რომ ისეთი ქვეყნით, როგორცაა, მაგალითად, იტალიის მიერ გატარებული საზღვრის დაცვის ღონისძიებებით დიდ სარგებელს იღებენ.

მან აღნიშნა, რომ ხმელთაშუა ზღვისპირეთის ქვეყნები არ უნდა იყვნენ ვალდებულნი, მხოლოდ ისინი ზრუნავდნენ სასაზღვრო დაცვასთან დაკავშირებულ ხარჯებზე, რადგან ევროკავშირის ყველა შიდა საზღვარი ღიაა და მხოლოდ განაწირა სახელმწიფოებს არ უნდა უხდებოდეთ მთელი ხარჯების დაფარვა. მან ასევე დაამატა, რომ მანამდე, სანამ ხარჯების გადანაწილება განიხილავენ, აუცილებელია საერთაშორისო იმიგრაციული პოლიტიკის შემუშავება. ამდენად, ევროპის უპირველესი ამო-

ცანა იმიგრაციისა და სასაზღვრო კონტროლის სფეროში გასატარებელი ღონისძიებების კოორდინირებაა.

საზღვრის დაცვის მთელი სიმძიმე იტალიას აწევს, რადგან არალეგალური იმიგრანტები ჩრდილოეთ აფრიკიდან და ბალკანეთის ქვეყნებიდან სწორედ მისი ტერიტორიის გავლით ცდილობენ შესვლას ევროკავშირში. სწორედ ამ მიზეზით, იტალიის შინაგან საქმეთა მინისტრი ჯუზეპე პიზანუ გამოვიდა წინადადებით, შეიქმნას ერთიანი ევროპული სასაზღვრო პოლიცია, რომელიც არალეგალური იმიგრანტების ნაკადს გაუმკლავდება.

ბუტილიონემ ასევე დადებითად შეაფასა გერმანიის შინაგან საქმეთა მინისტრის ოტო შილის ინიციატივა, ლტოლვილებისთვის ევროპული ცენტრები ჩრდილოეთ აფრიკის ტერიტორიაზე გადაეტანათ. ბუტილიონემ კითხვის მხრივ დაამატა, რომ აღნიშნული ცენტრები განთავსებულ უნდა იქნენ ხმელთაშუა ზღვის რეგიონის ფარგლებში, ხოლო იქაური საცხოვრებელი პირობები არ უნდა ჰგავდეს საკონცენტრაციო ბანაკის პირობებს.

24 საბატი

მონევისა

“ხრამჰსი-1-ის” რეაბილიტაციის პროგრამის განხორციელების მიზნით გამოცხადებულ ღია კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად

სს “ხრამჰსი-1” (სანარმოს კოდი 243119727, მისამართი: საქართველო, თბილისი, ვანის ქ. 3, ტელ.: + 995 32 77 99 50, ფაქსი: + 995 32 77 99 50; შემდგომში - “დამკვეთი”) იხვევს ქართულ და უცხოურ ორგანიზაციებს, გენერალური კონტრაქტორის სახით, მიიღონ მონაწილეობა “ხრამჰსი-1”-ის რეაბილიტაციის პროგრამით გათვალისწინებული სამუშაოების შესარულებლად ღია კონკურსში.

საჭირო ინფორმაციის მისაღებად შეგიძლიათ მიმართოთ საკონტაქტო პირს სს “ხრამჰსი-1”-ის ტექნიკური დირექტორს ი. კოცირიძეს; მობ. ტელ.: + 995 99 55 69 83 ან დაგვიკავშირდეთ ჩვენი ორგანიზაციის ზემოთ აღნიშნულ მისამართსა და ტელეფონზე.

საკონკურსო წინადადების მომზადებას და წარდგენასთან დაკავშირებულ ყველა ხარჯს კონკურსის მონაწილე გაიღებს. დამკვეთი კონკურსის მონაწილის მიერ განუხორციელებს არ აანაზღაურებს.

დაბეჭდილი და დამონებული საკონკურსო წინადადებები წარდგენილ უნდა იქნეს “ხრამჰსი-1-ის” ოფისში არაუგვიანეს 2004 წლის 21 სექტემბრისა, თბილისის დროით 15 სთ-სა 00 წთ-ზე.

კონკურსის მონაწილეებს შეუძლიათ დაესწრონ საკონკურსო წინადადებების გახსნისა და საწყისი შეფასების პროცედურას, რომელიც შედგება 2004 წლის 21 სექტემბრის თბილისის დროით 15 სთ-სა 00 წთ-ზე, მისამართზე: საქართველო, თბილისი, ვანის ქ. 3.

განცხადება კონკურსის ჩატარების შესახებ

- შპს “საქაერონავიგაცია” აცხადებს ღია კონკურსს საწვავის შესყიდვის მიზნით და იხვევს კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად ყველა დაინტერესებულ პირს.
- შესასყიდი საქონლის ჩამონათვალი: ბენზინი (რეგულარი, ოქტანური რიცხვი არანაკლებ 92 სატალონო მომსახურებით) - 6000 ლიტრი, ბენზინი (პრემიუმი, ოქტანური რიცხვი არანაკლებ 92 სატალონო მომსახურებით) - 1000 ლიტრი, დიზელი (L 62, სატალონო მომსახურებით) - 10000 ლიტრი, დიზელი (L 62, შპს “საქაერონავიგაციის” მიერ მითითებულ ადგილზე მიწოდებით) - 36000 ლიტრი.
- კონკურსში გამარჯვებულმა უნდა უზრუნველყოს ზემოაღნიშნული საწვავის მოწოდება შპს “საქაერონავიგაციის” მოთხოვნით განსაზღვრულ შედეგად და ადგილზე.
- საწვავის მოწოდება უნდა განხორციელდეს 2004 წლის განმავლობაში შპს “საქაერონავიგაციის” მოთხოვნის მიხედვით. ამასთან, ამ განცხადების მე-2 პუნქტში მითითებული რაოდენობები ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში შეიძლება შეიცვალოს. შესასყიდი ობიექტების აღწერა მოცემულია საკონკურსო დოკუმენტაციაში.
- საკონკურსო დოკუმენტაციის მიღება კონკურსში მონაწილეობის მსურველ ნებისმიერ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს, შეეძლება 2004 წლის 26 აგვისტოდან მისამართზე: 0158, საქართველო, ქ. თბილისი, აეროპორტი, შპს “საქაერონავიგაცია”.
- ამ განცხადებისა და საკონკურსო დოკუმენტაციის საფუძველზე და შეთანხმდა დაინტერესებულმა პირებმა უნდა შეადგინონ მათი საკონკურსო წინადადებები და სპეციალური მონაცემები (საკვალიფიკაციო მონაცემები წარმოადგენს საკონკურსო წინადადების შემადგენელ ნაწილს). საკონკურსო წინადადებები და საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა იქნას წარმოდგენილი ამ განცხადების მე-5 პუნქტში აღნიშნულ მისამართზე 2004 წლის 27 აგვისტოდან 8 სექტემბრის 1700 საათამდე. შპს “საქაერონავიგაციის” უფლება აქვს კონკურსის მონაწილეებს მოთხოვოს დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენა.
- კონკურსის თაობაზე დამატებითი ინფორმაცია დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ მიიღონ ამ განცხადების მე-5 პუნქტში მითითებულ მისამართზე. ვებ გვერდი: <http://www.airnav.com.ge> ტელეფონი: (+995) (77) 79-85-48, საკონტაქტო პირი ბესო სეხნიაშვილი.

დიდი აიათოლას სამშვიდობო მარში ნაჭაფისკენ

ერაყელ შიიტთა სულიერი ლიდერი დიდი აიათოლა ალი ას-სისტანი კიდევ ერთხელ შეეცდება ამბოხებულ შიიტთა მოლაპარაკებას. გუშინ, ლონდონში რთული ოპერაციის გადატანის შემდეგ დაბრუნებულმა სისტანმა მოლაპარაკებები დაიწყო ნაჯაფში გამაგრებულ მოქადას ას-სადრსა და მის მომხრეებთან. ჯერ-ჯერობით არ ხმაურდება, რა პირობებს წამოაყენებს ამბოხებულთა ლიდერი, მაგრამ პრესაში გაჩნდა ინფორმაცია სამშვიდობო გეგმის საგარეოდ ვარიანტის შესახებ, რომელიც ნაჯაფიდან როგორც კოალიციის ძალების, ასევე “მაჰდის არმიის” გაყვანას ითვალისწინებს. შეთანხმებით ნაჯაფიდან შიიტთა წმინდა ქალაქში მხოლოდ ერაყის პოლიციის დატოვება.

ნაჯაფის სამშვიდობო გეგმა

ერაყელ შიიტთა დიდმა აიათოლა ალი ას-სისტანმა შეიმუშავა გეგმა “მაჰდის არმიის” მებრძოლების იმამ ალის მჩრეთიდან გამოყვანისა და აშშ-სა და ერაყის შეიარაღებულ ძალებთან სამ კვირიანი სასტატიკო ბრძოლების შეწყვეტის მიზნით.

- ორივე, ნაჯაფიც და მისი მიმდებარე კუფაც, სადაც დღეისათვის რადიკალი შიიტი ლიდერის მოქადაგ ას-სადრის მომხრე, მაჰდის არმიის მებრძოლები არიან გამაგრებულნი, დემოლიტარიზებულ ზონად უნდა გადაიქცეს.
- ყველა უცხოურმა სამხედრო დანაყოფმა უნდა დატოვოს ნაჯაფი.
- დემოლიტარიზებულ ქალაქში უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებლობა ერაყის პოლიციას დაეკისრება.
- ერაყის მთავრობა კომპენსაციებს გადაუხდის ბრძოლების შედეგად დაზარალებულ პირებს.
- სასწრაფოდ გადაიდგმება ნაბიჯები არჩევნების ჩასატარებლად, რათა აღდგეს ქვეყნის სრული სუვერენიტეტი.

ბასვლითი სდომა "დრუჟბის" თანხლებით

ოთარ ძირია

სატყეო დეპარტამენტის ხელმძღვანელის ბიძინა გიორგობიანის ინფორმაციით, ქვეყანაში კატასტროფული მდგომარეობაა. ოფიციალური სტატისტიკით, მარტო ბორჯომის რაიონში 270 ე.წ. სახერხი არსებობს, საიდანაც მხოლოდ ექვსს აქვს ოფიციალური ლიცენზია. იმავდროულად ირკვევა, რომ მარტო ექვსი თვის განმავლობაში ქვეყნიდან 42 ათასი კუბური მეტრი ხის მასალა გავიდა. ეს ოფიციალურად სულ მცირე, სამჯერ მეტია არაოფიციალური მონაცემები. ხის ჩეხვა ბორჯომში, და არა მხოლოდ იქ, დღესაც არნახული ტემპით გრძელდება. რას აპირებს მაკონტროლებელი? ვერჯერობით მხოლოდ ინტრიგას ვხედავთ.

ბიძინა გიორგობიანი

გასვლითი სდომის მონაწილენი ლიკანში.

იმ დროსაც კი, როცა სატყეო დეპარტამენტის უფროსი ბიძინა გიორგობიანი, გარემოს დაცვის მინისტრის მოადგილე ირაკლი მაჭარაშვილი, პარლამენტის გარემოს დაცვის კომიტეტის ხელმძღვანელობა, ბორჯომის რაიონის მთავარი სამართალდამცველები და სხვები ლიკანის დასასვენებელი კომპლექსის სხდომათა დარბაზში ხე-ტყის ჩეხვის წინააღმდეგ ბრძოლაზე მასალათობდნენ, მრეხავეები აქტიურად განაგრძობდნენ თავიანთი საქმიანობას. დარბაზიდან გამოსვლა და "დრუჟბის" გამყარებული ხმის გაგონება ერთი იყო. როგორც დამსვენებლები ამბობენ, ეს ხმა ხშირად ღამითაც ისმის. მექანიკური ზუზუნის დასასრულს ხის ტყეხვის (ანუ წაქცევის) ხმა თავად მოვისმინე და ვინმესთვის კითხვა არც დამჭირვებია.

შეხვედრის მთავარი მიზანი სწორედ ეს იყო: როგორ აღმოვფხვრათ უკანონობა. გაირკვა, რომ პროკურატურაში საქმეების წყება აღძრული და, არცთუ იშვიათად, სამართალდამცველებს ხელს სატყეოსკენ იშვებენ. რა თქმა უნდა, იგულისხმება ძველი ხელმძღვანელობა. ოღონდ მემკვიდრეობა გადადის ახალზე. ჩვენს რეალურად იშვებულ ტრადიციულ დამკვიდრდა, რომ ყველა დამნაშავე, პოლიცია და პროკურატურა კი - არა. არადა, ბავშვებსაც კი იცის, რომ პროკურატურისა და პოლიციის გარეშე ხეს ვერასდროს ვერავენ მოჭრიდა. "ყველაფრის ერთ უწყებაზე დაბრუნება არ შეიძლება. არ ვამბობ, სატყეო დეპარტამენტში ჩემი წინამორბედების ქმედება სწორი

იყო-მეთქი, მაგრამ რას იტყვის პროკურატურა 270 სახერხზე, საიდანაც მხოლოდ ექვსს აქვს ლიცენზია? სახერხის შემონახვა სატყეო დეპარტამენტის პერეგატივა არ არის, მათი კანონიერი ფუნქციონირება სწორედ სამართალდამცველებმა უნდა აკონტროლონ," - აცხადებს ბიძინა გიორგობიანი.

პარლამენტის გარემოს დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე თამაზ ხიდაშელი მხოლოდ იმის თქმით შემიფარება, რომ ის სააკაშვილის გუნდის წევრია და უკანონობას არ დაუშვებს. რაც შეეხება კონკრეტულად საქმეს, ინფორმაცია ჟურნალისტებისთვის ისე გიორგობიანმა გადაკეტა. კერძოდ, გაირკვა, რომ ბოლო თვეებში, საგანგებო ზომების შედეგად, სატყეო დეპარტამენტმა 9 600 კუბური მეტრი უკანონოდ მოჭრილი ხე აღმოაჩინა, ბაზარზე გაიტანა და თანხა ბიუჯეტში ჩარიცხა. მანვე გვაუწყა, რომ 24 აგვისტოს შესაბამისი უწყებების მიერ ჩატარებული რეიდის შედეგად დადგინდა ხსენებული უკანონო სახერხების რაოდენობაც.

ისე კი, "24 საათისთვის" უფრო დეტალური ინფორმაცია გახდა ცნობილი, რაც ცხრილშია მოცემული.

საერთოდ, მეცნიერების ინფორმაციით, საქართველოს კლიმატი და ნიადაგები იდეალურია ტყის განვითარებისთვის. თუმცა, მე-20 საუკუნეში ტყის რაოდენობის შემცირებამ გაუსწრო მისი ზრდის ტემპს და სერიოზულ საფრთხეს უქმნის ამ უნიკალურ ბუნებრივ რესურსს. 1930-1950 წლების გან-

მავლობაში ინტენსიურმა სამრეწველო ჯრამ ქვეყნის ტყიანი ადგილების ნახევარზე მეტი შეინარა და ამ პერიოდში მალაპორობული ტყეების 500,000 ჰექტარზე მეტი განადგურდა.

ოფიციალური მონაცემებით ქვეყანაში 3.42 მილიონი კუბური მეტრი ტყეა. ტყის საშუალო მოცულობა შექტარზე 300 კუბური მეტრია, თუმცა, ზოგიერთ ადგილას მისი რაოდენობა შექტარზე 2,800 კუბურ მეტრს აღწევს. საშუალო მეტრამდე სანჯავ ტყეს მოიხმარს დამოუკიდებელი მონაცემების მიხედვით. თუმცა, სახელმწიფო სტატისტიკით, ადგილობრივი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად ყოველწლიურად ორი მილიონი კუბური მეტრი ტყეა საჭირო. აქედან გამომდინარე, არსებული რესურსები სულ რაღაც 170 წელსადაც ამოიწურება.

დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ საქართველოს ტყის რესურსების მართვა, ძირითადად, ოთხი წარმომადგენლობა ახორციელებდა: ტყის რესურსების მართვის სახელმწიფო დეპარტამენტი, სამთო მეტყვეობის კვლევითი ინსტიტუტი, გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო, ნაკრძალების, დაცული ტერიტორიებისა და სამონადირეო მუხრნობის მართვის სახელმწიფო დეპარტამენტი. ამ მხრივ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო ტყის რესურსების მართვის სახელმწიფო დეპარტამენტი, რადგან ის 2,24 მილიონ ჰექტარ

ტყესა და 2,5 მილიონ ჰექტარ მიწას განაგებდა. ტყეების დაცვის სამინისტრო პასუხს აგებდა ტყის გამოყენებაზე. სამთო მეტყვეობის სახელმწიფო დეპარტამენტი მართავდა 43,400 ჰექტარ ტყეს მთიანი 55,000 ჰექტარი მიწის ტერიტორიიდან. ნაკრძალების, დაცული ტერიტორიებისა და სამონადირეო მუხრნობის სახელმწიფო დეპარტამენტის გამგებლობაში გახლდათ დაახლოებით 147 000 ჰექტარი ტყე და 181 000 ჰექტარი მიწა.

საქართველოში გავრცელებულია ხეების 400-მდე სახეობა და მინების ფართობის 2,8 მილიონი ჰექტარი - ქვეყნის ტერიტორიის დაახლოებით 40 პროცენტი ხეების ნაშენებს უჭირავს. ფართოფოთლოვანი ტყეები (ქართული და მაღალმთიანი ზონის მუხა, თხილი და სხვ.) ტყეები საერთო მოცულობის 80 პროცენტს შეადგენს, წიწვოვანი (ფიჭვი, ნაძვი, სოსნოვსკის ფიჭვი) ტყეები კი - დანარჩენ 20 პროცენტს. სახელმწიფო ტყეებს საქართველოში 2,25 მილიონი ჰექტარი უჭირავს. მათი 81 პროცენტი ბიომრავალფეროვან კავკასიის მთებშია და დაახლოებით 75 პროცენტი 500მ-ზე მაღლა მდებარეობს. დაახლოებით 500,000 ჰექტარი ტყე დიდ და მცირე კავკასიონზე ფაქტობრივად ხელშეუხებელია რთული ტოპოგრაფიული მდგომარეობისა და გადაადგილების გართულებული შესაძლებლობების გამო. ამ ტყეების ხის მასალის მოცულობა მთლიანობაში დაახლოებით 420 მილიონი კუბურ მეტრით შეიძლება შეფასდეს. ასე რომ, ბუნებამ საქართველო აქაც დააჯილდოვა. მთა-

სატყეო მუხრნობის დეპარტამენტის მიერ აღრიცხული უკანონო ქრები 2004 წლის 3 თვეში კ/მ-ში

მუხრნობის დასახელება	უკანონო ქრები სულ		
	სულ	სამასალე	სამეცე
აჭარა	750	218	532
ლაჩხუმი	145	11	134
იმერეთი	54	0	54
მცხეთა-მთიანეთი	144	15	129
სვლეტი	343	26	317
მთიანეთი	163	20	143
ქვემო ქართლი	417	35	382
ზემო ქართლი	234	18	216
სამცხე-ჯავახეთი	432	16	416
ტყალის	130	23	107
ქუთაისი	124	32	92
ხარაგაუდი	1029	23	1006
ზნის	105	35	70
მთიანეთი	270	29	241
სვლეტი	2744	231	2513
ამცხე	594	305	289
დავით აღმაშენებლის	106	0	106
კურუმის	388	0	388
სვლეტი	730	11	719
ლაგოდეხი	274	28	246
საგარეო	423	0	423
სიღნაღი	56	0	56
ფარქლი	417	17	400
სვლეტი	2989	87	2902
ახალციხის	261	3	258
თბილისი	656	0	656
ღვინი	1418	3	1415
თიანეთი	1087	403	684
მცხეთა	77	0	77
სვლეტი	3499	409	3090
ამბროლაკის	276	189	87
ლაგოდეხი	485	363	122
ბორჯომის	75	7	68
ცხენოსნის	347	35	312
სვლეტი	1183	594	589
ოლთისი	332	187	225
მარტვილი	782	503	279
კობლეტი	424	29	395
სვლეტი	279	74	205
სვლეტი	1817	713	1104
სვლეტი	2916	2353	563
ბორჯომის	95	0	95
ახალციხის	1059	15	1044
ახალციხის	16	0	16
ბორჯომის	1025	463	562
სვლეტი	5111	2832	2279
ქაბულის	273	31	242
ქვემო ქართლი	847	143	704
ტყალის	168	0	168
სვლეტი	1288	174	1114
ბორჯომის	134	0	134
გარდაბნის	16	0	16
დმარცხის	150	0	150
თეთრიწყაროს	42	0	42
მარტვილის	78	0	78
სვლეტი	420	0	420
საბურთალოს	12	0	12
თბილისის	12	0	12
სულ	20197	6235	14912

ალდაგი

სიახლე „ალდაგისგან“

მათ, ვინც სახლმშენებელთა გაერთიანებას და დაუპირისპირებელ ხელშეწყობას აპირებენ.

სადაც უნდა იყოს „ალდაგი“

სტანდარტული ახალი მომსახურება.

ახლა უკვე შეგიძლიათ „ალდაგის“

სამომსახურეო დახმავების კომისიის

ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების შემთხვევის გარდა.

თქვენი ბარგიც დააზღვიეთ და დაივიწყეთ ყოველგვარი უსიამოვნება

დაინტერესდით, ლარაკით: 929

ალდაგი

დაზღვევა გონიერი ადამიანებისთვის!

„აპარ მომიზომა, ძამა, მიწის ნაკვეთი...“ როგორ იყიდებოდა შავიზღვისპირეთი

ოთარ ძირია

მთავრობის N15 დადგენილების თანახმად, 13 აპრილიდან შავიზღვისპირეთში მიწების გაცემასა და უნებართვო მშენებლობებზე მორატორიუმი გამოცხადდა. როგორც არქიტექტურულ-სამშენებლო ზედამხედველობის სამსახურში აცხადებენ, ყველაზე მძიმე მდგომარეობაა ურეკში, სადაც ერთი სანტიმეტრი მიწის ნაკვეთიც კი აღარ დარჩა გაუსხვისებელი. დადგენილების თანახმად, ზღვისპირა ზოლში დაწესებული უკანონო მშენებლობები პირველ კონკრეტულ შემთხვევაში უნდა შეწყდეს. კანონდარღვევით მიმდინარეობს სამშენებლო საქართველოს ისტორიულ ზონებშიც. ზედაზენზე და ჯვრის მონასტერთან ახლოს დაწესებულია მშენებლობა, რომელთა მეტატორიებისაც სათანადოდ აღკვეთა არ გააჩნია.

ზღვისპირა ახალი მიწის განხორციელება უკანონობა.

თბილისის ისტორიულ თუ არა-ისტორიულ ზონებში დაწყებული უკანონო მშენებლობების შესახებ ბევრჯერ ითქვა და დაინერა. ქვეყნის მთავრობამ და პარლამენტმა ამ საკითხთან დაკავშირებით საენერლობების დანერგვის დადგენილებები და განკარგულებები გამოცხადდა, რამაც განზრახული მშენებლობების დანერგვის შეუძლებლობა დადგინდა. სპეციალისტთა აზრით, აუცილებელია ვაკის რაიონშიც გამოცხადდეს მორატორიუმი, რადგან არსებობს ათეულობით პროექტი, რომელთა მშენებლობაც ჯერ არ დაიწყო. პარლამენტის დადგენილებით, თბილისის მერიამ და არქიმენინსპექტივამ პირველ სექტემბრამდე იმ კანონდარღვევით მშენებარე და ამენებული ობიექ-

ტების ნუსხა უნდა დაადგინოს, რომელთა მიმართაც განსაკუთრებით მწვავე დამოკიდებულება არსებობს საზოგადოებაში. შეიძლება მათ რიცხვში აღმოჩნდეს ისეთი ობიექტებიც, რომელთა მეტატორიებისაც ვეღვათ საბუთი წესრიგში აქეთ, თუმცა, მათი მოპოვების მექანიზმი საჭიროა. ეს რაც შეეხება თბილისს. ამ მხრივ არანაკლებ რთული ვითარებაა შავიზღვისპირეთში. კანონით, ზღვის ნაპირიდან 100 მეტრის მოსაზღვრე მკაცრ ზოლად არის მიჩნეული, სადაც ყოველგვარი მშენებლობა აკრძალულია, თუმცა, ამ წესს არავინ იცავს. ურეკის მიწები თითქმის მთლიანად გაყიდულია. ყველაზე დიდი მიწის ნაკვეთი ბადრი პატარკაცივილის აქვს შესყიდული. შემდეგ მოდის ბიძინა გიორგობიანისა და აკაკი ჩხაიძის მამულები.

ლი კომპლექსი „ანდამატი“, რომლის გალავანიც ზღვის სანაპიროდან ორ მეტრშია. ანაკლიაში ბიზნესმენ ქარჩავას 17 ჰექტარი მიწის ნაკვეთი აქვს შემოღობილი სანაპიროს ტერიტორიაზე და დაწყებული აქვს მშენებლობა. ქობულეთში ჩადგმულია ვითომ დროებითი ნაგებობები, მაგრამ მათ დაბეტონებული ძირი აქვთ, რაც დროებით ნაგებობას არ უკავს. სარფის ვაზზე ყოველგვარი გეგმისა და ნებართვის გარეშე შენდებოდა კაფე, რომელიც ნამოსვლამდე დაგეგმილი იყო. ჩვენს სამსახურს ძირითადად სტრატეგიული მნიშვნელობის ობიექტების კონტროლი ევალება. ასეთი ობიექტი კი ორია აჭარაში. ეს არის ბათუმში მშენებარე რკინიგზის ვაგზალი და ქობულეთში - თბოელექტროსადგური. ახლა მშენებლობა გაჩერებულია, მაგრამ საუბარია იმაზე, რომ აიღონ ნებართვა და კანონიერების ფარგლებში გააგრძელონ მუშაობა. კანონი ყველასთვის უნდა კანონობდეს. არსებობს ბათუმის ვადაგასული გენგეგმა. ახლა მიმდინარეობს მუშაობა ახლის დამატებაზე. - განაცხადა "24 საათთან" საუბრისას არქიტექტურულ-სამშენებლო ზედამხედველობითი სამსახურის უფროსმა ნესტ-

ან თათარაშვილმა. მისივე თქმით, ადგილობრივ მოსახლეობას შემოსავლის წყარო გადაეცემა აქვს. ხოლო ისინი, ვისაც ურეკის ქვიშა სამკურნალოდ სჭირდება, ცოტა ხანში ფიზიკურად ვერ შეძლებენ აქ დასვენებას.

ნესტან თათარაშვილი: "არ შეიძლება, ზღვის სანაპირო გაყიდოს და კერძო საკუთრებაში გადასცე ვინმეს. საჭიროა, იქ ჩავიდეს კომპლექსური კომისია, რომელიც საფუძვლიანად შეისწავლის ყველა დოკუმენტაციას. უნდა ნახოთ, მიწა როგორ არის გასხვისებული, რომ აღარაფერი ვთქვათ ქალაქგეგმარებით დოკუმენტაციის ხელისუფლებას: "აგერ მომიწოდებოდა, კეთდებოდა დაბალი დიდი მამულები. კანონდარღვევით, რომ ნავის გასატანად მანქანაც კი ვერ მიუდგება. მე პლაჟზე განლაგებული ბუნებრივი ნივთიერებები ნამდვილად არ ვარ, მაგრამ აუცილებელია

ქართული მძვავლი ჭაბუხოვანი ბრალდებულ ბაკაევში გაიცვალა

ქართული მართლმსაჯულების გუმინდელმა გადაწყვეტილებამ რამდენიმე დღის წინ ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში სეპარატისტების მიერ გატაცებული ქართველის, გიორგი ხატიაშვილის სიცოცხლე იხსნა. გიორგი ხატიაშვილი, გუშინ დილით, ქართული მხარის მიერ რამდენიმე დღის წინ ჯაშუშობის ბრალდებით დაკავებულ, ცხინვალის მილიციის ყოფილ თანამშრომელმა გენადი ბაკაევში გაიცვალა. რამდენიმე დღის წინ ოსურმა მხარემ ქართველებს ულტიმატუმი წაუყენა – თუკი მწვერავი ბაკაევი, რომელიც ქართველმა სამართალდა-

მცველებმა ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში იარაღის უკანონოდ გადაზიდვისთვის დააკავეს, სასწრაფოდ არ გათავისუფლდებოდა, ქართველის რაიონიდან გატაცებული ქართველის ლიკვიდაცია დაუყოვნებლივ მოხდებოდა. საქმე ისაა, რომ ჯაშუშობის ბრალდებით დაკავებულ გენადი ბაკაევს ქართულმა მართლმსაჯულებამ წინასწარი სამთვინი პატიმრობა რამდენიმე დღის წინ უკვე შეუფარდა, თუმცა ოსური მხარის ულტიმატუმმა გუშინ მართლმსაჯულება იძულებული გახადა, ოსი ეროვნების ჯაშუშისთვის შეფარდებული აღმკვეთი ლონისძიება – წინასწარი სამთვინი პა-

ტიმრობა - არასაპატიმრო ფორმით შეეცვალა. გენადი ბაკაევი გუშინ ქართულმა მხარემ სასამართლო დარბაზიდან გაუშვა. როგორც მადე ქართლის სამხარეო პოლიციის უფროსმა ალექსი სუხიტაშვილმა ჩვენთან საუბრისას განაცხადა, გიორგი ხატიაშვილის გატაცების შესახებ პოლიციის მისი ოჯახის წევრებმა შეატყობინეს. მოგვიანებით კი, როგორც სამხარეო პოლიციის უფროსი ამბობს, "ხატიაშვილის ოჯახის წევრებს გამტაცებელი ტელეფონით დაუკავშირდნენ და მძევალ ქართული პოლიციის მიერ კონფლიქტის ზონაში იარაღის უკანონო გადაზიდვისთვის და-

კავებული, ცხინვალის მილიციის ყოფილ თანამშრომლის, გენადი ბაკაევის გაცვლა მოითხოვეს. მეტი გამოსავალი არ იყო. ოსი ეროვნების ბრალდებული უნდა გავგეთავისუფლებინა, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ოსური მხარისგან მართლაც ყველაფერი იყო მოსალოდნელი. ერთი ქართველი გადაურჩა სიკვდილს, თანაც - უმიზეზო სიკვდილს," - ასე აფასებენ ჯაშუშობაში ბრალდებული გენადი ბაკაევისთვის შეფარდებული წინასწარი სამთვინი პატიმრობის შეცვლის შედეგს სამართალდაცველები.

24 საათი

გენერალურ პროკურატურაში საქადრო რეორგანიზაცია იმუშავდა

გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკოს, რომლის ძალითაც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა. გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკომ, რომელიც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა. გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკომ, რომელიც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა. გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკომ, რომელიც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა.

გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკოს, რომლის ძალითაც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა. გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკომ, რომელიც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა. გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკომ, რომელიც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა.

არარსებელი საქმის გამოგონებისთვის გამოძიებული სისხლი აღმოჩნდა

თავარ ქსოვიდა

კორუფციით მხილებულ მაღალჩინოსან სამართალდამცველთა რიცხვი თანდათან მატულობს. როგორც თბილისის პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილის უფროსი გელა ბადრაძე იწმინდება, ქალაქის პროკურატურამ მიმდინარე წელს ქრთამის გამოძიების თუ სხვა სახის დანაშაულები ბრალდებული რამდენიმე პოლიციელის საქმის გამოძიება დაასრულა და შემდეგი განხილვისთვის მართლმსაჯულებას გადაუცვალა.

როგორც გამოძიებით გაირკვა, მიმდინარე წლის იანვარში ისანი-სამგორის რაიონის საგამოძიებო სამსახურის უფროსმა გამოძიებულმა ტელეფონით დარეკვა "ტული"-ს დირექტორს გივი არჩუაძეს და "გარკეთილის" მეტროსთან შეხვედრა დაუნიშნა. გამოძიებულმა არჩუაძე ისანი-სამგორის რაიონის პოლიციის შენობაში ისე მიიყვანა, რომ მიზეზი არც აუხსნა. თავის სამუშაო ოთახში კი გოგიამ არჩუაძე დაარწმუნა, რომ ვინმე ჯანიაშვილის განცხადების საფუძველზე მის მიმართ აღძრობილი იყო სისხლის სამართლის საქმე, რომელსაც თავად იძიებდა. გამოძიებულის ინფორმაციით, ფირმის დირექტორს ბიუჯეტისათვის გადასახადის დამალვაში ედებოდა ბრალი, რაც 5 წლით თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

ეიერი არჩუაძე პოლიციაში დოკუმენტებს მიიტანდა, ვეფხია გოგიამ გივი არჩუაძეს შესთავაზა, შეინ საქმის შესახებ ჯერჯერობით არაფერი არაფერი იცის და 5 ათას დოლარს თუ მომიტან, საქმეს შეგვეგვეტ და პატიმრობას გავდარჩებო. იგივე გარიგება გამოძიებულმა შილასაც შესთავაზა. ვინაიდან არჩუაძემ დასახელებული თანხა არ შეიწირა, გოგიას შეუთხანმდნენ, რომ მიმდინარე წლის 3 თებერვალს 2 ათას დოლარს გადასცემდნენ. დასახელებულ დღეს მამა-შვილმა გამოძიებულ შეპირებული თანხა ვერ მოუტანა, გოგია კი გივი არჩუაძეს ვერ მუდმივად ურეკავდა და დაქვრით ამატყაუბდა. შენუხებული არჩუაძე სამართალდამცველ ორგანოებთან და თბილისის პროკურატურაში მივიდა და მომხდარის შესახებ შეატყობინა.

გოგიას საქმის განხილვის თბილისის საოლქო სასამართლო უხალხო მომავალში დაინტერესდეს. იმ შემთხვევაში, თუ ისანი-სამგორის რაიონის პოლიციის უფროსი გამოძიებელი საკუთარი უფრანაშუალოების დამტყვევებს ვერ შეძლებს, წარდგენილი ბრალის მიხედვით, მას ორიდან ექვს წლამდე მოპირებულმა ილია პოპიაშვილმა. შეტყობინების შესვლისთანავე თბილისის პროკურატურაში ფარული საგამოძიებო მოქმედება დაიგეგმა, რომლის მიხედვითაც, ეიერი და გივი არჩუაძეებმა ვეფხია გოგიას ისანი-სამგორის რაიონის პოლიციის კანცელარიის ოთახში, კანცელარიის გამგის თანდასწრებით, ქიმიური ტექნოლოგიით დამუშავებული 1500 დოლარი გადასცეს.

რამდენიმე დღის წინ დედაქალაქის პროკურატურიდან თბილისის საოლქო სასამართლოში კიდევ ერთი მაღალჩინოსანი სამართალდამცველის საქმე გადაიგზავნა. ისანი-სამგორის რაიონის საგამოძიებო სამსახურის უფროსი გამოძიებულს ვეფხია გოგიას თბილისის პროკურატურამ ბრალი თბილისისა და სამსახურებრივი მდგომარეობის ბორჯღაფცხელის გამოყენებაში წარუდგინა. გოგია კანონსაწინააღმდეგო ქმედებაში თავად დაზარალებულმა შსს "ტული"-ს დირექტორმა გივი არჩუაძემ

ნათქვამისთვის მეტი დამაჯერებლობა რომ მიეცა, გოგია ტელეფონით დაუკავშირდა არჩუაძის ქალიშვილს ეთერ არჩუაძეს, რომელიც ფირმა "ტული"-ში ბუღალტრად მუშაობდა. გამოძიებულმა შვილ არჩუაძეს უთხრა, რომ მამამისი დაკავებული იყო და საჭირო იყო ფირმის საბუღალტრო დოკუმენტების მიტანა. თუმცა, ვიდრე

გოგიას საქმის განხილვის თბილისის საოლქო სასამართლო უხალხო მომავალში დაინტერესდეს. იმ შემთხვევაში, თუ ისანი-სამგორის რაიონის პოლიციის უფროსი გამოძიებელი საკუთარი უფრანაშუალოების დამტყვევებს ვერ შეძლებს, წარდგენილი ბრალის მიხედვით, მას ორიდან ექვს წლამდე

გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკოს, რომლის ძალითაც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა. გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკომ, რომელიც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა. გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკომ, რომელიც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა.

გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკოს, რომლის ძალითაც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა. გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკომ, რომელიც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა. გენერალურმა პროკურორმა ბენედიქტო დოკუშენკომ, რომელიც პროკურატურის სისტემაში მიმდინარე რეფორმა, ყოველ შემთხვევაში - საქადრო რეორგანიზაცია, დასრულდა.

24 საათი

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო პროექტი "ილია ჭავჭავაძე" აცხადებს კონკურსს ვაკანტურ თანამდებობაზე

მრჩეველი პროექტის განხორციელების პროცედურების საკითხებში

შესავალი

პროექტის "ილია ჭავჭავაძე" ("პროექტი") ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს მიზანს წარმოადგენს ისეთი განათლების სისტემის შექმნა, რომელიც დემოკრატიასა და უნივერსალურ ფასეულობებზე იქნება ორიენტირებული, რაც, ამასთანავე, საქართველოში სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბების პროცესის ბუნებრივ შემადგენელ ელემენტს წარმოადგენს. გარდა ამისა, აუცილებელია საბაზრო ეკონომიკის შესაბამისი ეფექტური სამუშაო უნარ-ჩვევების განვითარება.

განათლების სისტემის ხარისხისა და ეფექტიანობის გაუმჯობესებისათვის საჭიროა შემდეგი ძირითადი პირობების არსებობა: სახელმწიფო განათლების სისტემის მართვის დეცენტრალიზაცია და ოპტიმიზაცია; მინიმალური განათლების მიღების მხრივ საქართველოს ყველა მოქალაქისთვის თანაბარი პირობების შექმნა; განათლების სფეროს მთლიან დაფინანსებაში საშუალო განათლების წილის გაზრდა; განათლების სპეციალისტების სოციალ-ეკონომიკური პირობების გაუმჯობესება; ახალი სტანდარტებისა და პროგრამების შემუშავება; მასწავლებელთა პროფესიული გადამზადება თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისად; თანამედროვე შეფასების სისტემის ჩამოყალიბება, ახალი სახელმძღვანელოებისა და სასწავლო მასალების შემუშავება; განათლების სფეროს მართვის თანამედროვე სისტემის შექმნა და ა.შ.

პროექტი ფინანსდება მსოფლიო ბანკის განვითარების საერთაშორისო ასოციაციის კრედიტის სახსრებით და მას ახორციელებს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო. პროექტის მართვაში განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს დახმარებას უწევს პროექტის ადმინისტრაციის ცენტრი. პროექტი შედგება მთელი რიგი კომპონენტებისა და ქვეკომპონენტებისაგან, რომელთაგან თითოეულს კონკრეტული მიზნები გააჩნია.

A. დაწყებითი და ზოგადი საშუალო განათლების მიზნების გარდაქმნა

- **A1. დაწყებითი და ზოგადი საშუალო განათლების სისტემისათვის ახალი სასწავლო გეგმების შემუშავება და დანერგვა**, რაც უნდა განხორციელდეს შედეგების მიხედვით. ეკრძოდ, ახალმა სისტემამ მოსწავლეებს უნდა მისცეს დღევანდელი მოთხოვნების შესაბამისი ცოდნა და უნარ-ჩვევები.
- **A2. ეროვნული შეფასებისა და გამოცდების ახალი სისტემის ჩამოყალიბება**, რომელსაც ექნება შესაძლებლობა შეაფასოს სასწავლო პროცესში თითოეული მოსწავლის მიღწევები, ხელი შეუწყოს განსხვავებულ პედაგოგიური მიდგომების შემუშავებას და უზრუნველყოს თითოეული მოსწავლის წინსვლა სწავლის ხარისხის თვალსაზრისით.
- **A3. განათლების სფეროს მუშაკების პროფესიული განვითარება**, რომლის ამოცანაა შექმნას სიცოცხლისუნარიანი, მოქნილი და მდგრადი პროფესიული განვითარების სისტემა, რომელიც, თავის მხრივ, უზრუნველყოფს განათლების სფეროს მუშაკების პროფესიული კვალიფიკაციის, ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გაუმჯობესებას.
- **A4. ხარისხიანი სასწავლო მასალებისა და ახალი სახელმძღვანელოების უზრუნველყოფა** ახალი ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და პროგრამების შესაბამისად.

B. პოლიტიკისა და მართვის საკითხების გაძლიერება

- **B1. პოლიტიკის შემუშავების განვითარება** მატერიალური, ფინანსური და ადამიანური რესურსების ოპტიმიზაციის გზით; განათლების სისტემის დეკონცენტრაცია (დეცენტრალიზაცია).
- **B2. განათლების მართვის ეფექტური და სანდო საინფორმაციო სისტემის შექმნა.**

C. პროექტის მართვის ხელშეწყობა

- **C1. პროექტის საკოორდინაციო ცენტრის განვითარება და დაფინანსება.**
- **C2. საზოგადოებრივ-საინფორმაციო და საზოგადოებრივ-საგანმანათლებლო სტრატეგიის განხორციელება.**

დავლების მიზნები

პროექტის მართვასა და განვითარებაში სათანადო საერთაშორისო გამოცდილების მქონე მრჩეველი პროექტის განხორციელების პროცედურების საკითხებში დაქირავებული იქნება, რათა მან დახმარება გაუწიოს საქართველოს განათლების პროექტის საკოორდინაციო ცენტრს პროექტის განხორციელების პროცედურების სახელმძღვანელო (Project Operational Manual) მომზადებაში. შერჩეული კონსულტანტი აქტიურად ითანამშრომლებს ქვეკომპონენტების ხელმძღვანელებთან და პროექტის საკოორდინაციო ცენტრის პერსონალთან.

მომსახურების აღწერა

1. კონსულტანტი დახმარებას გაუწევს პროექტის საკოორდინაციო ცენტრს პროექტის განხორციელების პროცედურების სახელმძღვანელო საბოლოო ვარიანტის შემუშავებაში, რომელიც წარედგინება მსოფლიო ბანკს განსახილველად. პროექტის განხორციელების პროცედურების სახელმძღვანელოს ძირითადი სტრუქტურა უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- I. პროექტის აღწერა;
- II. პროექტის ადმინისტრირება;
- III. პროექტის განხორციელებისა და თანხების განკარგვის პროცედურები, შესყიდვების დეტალური გეგმის ჩათვლით;
- IV. პროექტის მონიტორინგი და შეფასება.

პროექტის განხორციელების პროცედურების სახელმძღვანელო უნდა შეიცავდეს დეტალურ ინფორმაციას ზემოთ ჩამოთვლილ ოთხ (4) საკითხთან დაკავშირებით, განხილვას პროექტის კომპონენტებისა და ქვეკომპონენტების მიხედვით, რასაც ითვალისწინებს საქართველოს მთავრობასა და საერთაშორისო განვითარების ასოციაციას შორის პროექტის განხილვისას მიღებული შეთანხმება.

2. კონსულტანტი დახმარებას გაუწევს პროექტის საკოორდინაციო ცენტრსა და მმართველ პერსონალს პროექტის განხორციელების სტატუსის ანგარიშის ძირითადი სტანდარტული ფორმატის მომზადებაში;
3. ფინანსურ და შესყიდვების სპეციალისტებთან ერთად კონსულტანტი დახმარებას გაუწევს პროექტის საკოორდინაციო ცენტრსა და პროექტის მმართველ პერსონალს პროექტის განხორციელების პროცედურების სახელმძღვანელოში ფინანსური მართვის სახელმძღვანელოს ინტეგრირებაში.

მოსამზადებელი დოკუმენტები

1. პროექტის განხორციელების პროცედურების სახელმძღვანელო ინგლისურ და ქართულ ენებზე, რომელიც განსახილველად წარედგინება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს და საერთაშორისო განვითარების ასოციაციას.

2. პროექტის განხორციელების სტატუსის ანგარიშის ძირითადი ფორმატის პროექტი.

მინიმალური კვალიფიკაცია

1. უმაღლესი განათლება;
2. ზუთი წლის სამუშაო გამოცდილება ორგანიზაციისა და სამუშაო რესურსების მართვაში, ან მსგავსი შესაბამისი გამოცდილება;
3. სამუშაო გამოცდილება პროექტების მართვაში;
4. ინგლისურ ენაზე წერის უნარ-ჩვევები;
5. კომპიუტერთან მუშაობის გამოცდილება;
6. სასურველია საერთაშორისო ორგანიზაციებში მუშაობის გამოცდილება.

ანგარიშვალდებულება

კონსულტანტი ანგარიშვალდებული იქნება პროექტის საკოორდინაციო ცენტრის დირექტორის წინაშე.

დავლების ხანგრძლივობა

დავლების საერთაშუალო ხანგრძლივობაა 2 თვე.

თქვენთვის საინტერესო ვაკანტური ადგილის დასაკავებლად ფთხოვთ, წარმოადგინოთ განაცხადები ქართულ და ინგლისურ ენებზე (ნაბეჭდი და ელექტრონული ვერსია) შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს განათლების პროექტის საკოორდინაციო ცენტრი
 0102 თბილისი, დიმიტრი უზნაძის ქ. N52, ოთახი N102.
 ტელეფონები: 95-98-37; 95-83-13 F
 ელ.-ფოსტა: GEP@wanex.net
 საკონტაქტო პირი: ქ-ნი სოფო გორგოძე

წარსადგენი განაცხადების ფორმების ელექტრონული ვერსიები შეგიძლიათ მიიღოთ ზემოთ მითითებულ მისამართზე.

განაცხადების წარდგენის საბოლოო ვადაა 2004 წლის 7 სექტემბერი.

შენიშვნა:

- საჯარო სამსახურის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად და მსოფლიო ბანკის მოთხოვნით კონკურსში მონაწილეობას ვერ მიიღებენ:
  - ა) განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ხელმძღვანელი მუშაკების ოჯახის წევრები და ახლო ნათესავები;
  - ბ) სპირები, რომელთაც მჭიდრო კავშირი აქვთ ისეთ ფირმასთან ან ასოციაციასთან, რომელმაც პროექტის მომზადების ან განხორციელების პერიოდში, შესაძლოა, შეასრულოს საიჯარო სამუშაოები.

ქართული პარლამენტი ევროპული პარლამენტის სტანდარტებთან დაახლოებას ცდილობს

„კვლევითი ტიპის საქმიანობა საქართველოში აღიქმება, როგორც უფრო ვირტუალური“

თამარ ხორბალაძე

საქართველოს პარლამენტი საქართველოს სახელისუფლებო სტრატეგიის შორის ყოველთვიურ შედეგებით გამოვერვალედ და ლიად ითვლებოდა. ახალი პროექტი კი, რომელიც პარლამენტის რესტრუქტურის რეგულირების ითვალისწინებს, ამ მიმართულებით გადადგმულ კიდევ ერთ სერიოზულ ნაბიჯად იქცევა. ვერო-ს განვითარების პროგრამის მიერ დაფინანსებით, ამ პროექტის ფარგლებში, სრულყოფილი გახდება საინფორმაციო-ტექნოლოგიური სისტემა, რამაც ქართული პარლამენტი ევროპულ სტანდარტებთან უნდა დაახლოვოს. „24 საათის“ დღევანდელი სტუმრები არიან პარლამენტის ინფორმაციის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი ზურაბ ტარიელაშვილი და კვლევითი დეპარტამენტის უფროსი მერაბ გოცირიძე, რომელთაც მოსალოდნელ ცვლილებებსა და დღეს არსებულ სიტუაციასთან დაკავშირებით ვესაუბრებით.

ზურაბ ტარიელაშვილი: ამ პროექტის ფარგლებში, პირველ რიგში, დანყოფილებური აღჭურვილობის შემოტანა და სხვა ტექნიკის და ქსელის მოდერნიზება, რათა პარლამენტსა და მთავრობას შორის, აგრეთვე პარლამენტის ფარგლებში დოკუმენტების მოძრაობა გამარტივდეს.

- ტექნიკური მოდერნიზება გულისხმობს თუ არა იმას, რომ კომპიუტერი ყველა დეპუტატს ექნება?

ზურაბ ტარიელაშვილი: ეს ცვლილებები, ძირითადად, მაინც აპარატის ეფექტურ მუშაობაზეა გათვლილი.

- დოკუმენტაციის და კანონპროექტების ელექტრონული ვერსიების მოძრაობა პარლამენტში გულისხმობს იმას, რომ კანონპროექტები ქალაქზე აღარ დაიბეჭდება?

ზურაბ ტარიელაშვილი: კანონპროექტები დეპუტატებისთვის ქალაქში გამარტივდება, მაგრამ საბოლოო შენიშვნები, დასკვნები, ყველაფერი უნდა იყოს ელექტრონულ ვერსიაში. ძალიან ხშირად ეს იკარგებოდა. სისტემა გაკეთებული გვექნება - ნინასარი მოდელი, სადაც შეიძლება ყველაფერი ამის ჩადება, კვლევითი დეპარტამენტის და იურიდიული დეპარტამენტის დასკვნების ჩათვლით. თუმცა მასალებს, დოკუმენტებს დროულად ვერ ვშოულობდით. კანონპროექტი ვერ გავა, თუ ყველა, ვისაც გარკვეული კორექტირება ექნება, ამას არ განახორციელებს. ახალი სისტემა კანონპროექტების შემოსვლის და განხილვის ვადების აღწერას-გაკონტროლებს გააადვილებს.

- პარლამენტს დღეს საკმარისი ტექნიკური აღჭურვილობა არ აქვს?

ზურაბ ტარიელაშვილი: ჯერ ისევ ცუდად გვაქვს საქმე. თუმცა, საბოლოოდ, რა თქმა უნდა, ყველას უნდა ჰქონდეს კომპიუტერი. დღეს 400-მდე კომპიუტერი გვაქვს, აქედან თანამედროვე მოთხოვნებს დაახლოებით 160 შეესაბამება, დანარჩენები არის „486“-დან „პენტიუმ 1“-მდე, 200-მდე კომპიუტერი, პრაქტიკულად, „კვდება“.

- პარლამენტში ინტერნეტის მოხმარებაც საკმაოდ გაძვირებული იყო. ამასთან დაკავშირებით როგორ არის საქმე?

ზურაბ ტარიელაშვილი: აღნიშნულმა პროექტმა ერთი წლის საფა-

ილია ლომიძის ფოტო

სური გადავიხდა და, დაახლოებით, ოთხჯერ მოვხვებებით სიჩქარის გაზრდა. თუმცა, ეს, რა თქმა უნდა, საკმარისი არ არის.

- პარლამენტის საიტის განახლება არ აპირებთ?

მერაბ გოცირიძე: ახალი ქსელის აწყობის შემდეგ ყველას ექნება საშუალება, ვისაც ამ საქმესთან კავშირი აქვს, პარლამენტის ვებგვერდზე ინფორმაცია დაოს. თითოეული დეპარტამენტი თავის ინფორმაციას თვითონ განათავსებს და, შესაბამისად, ოპერატიულობაც გაიზარდება.

ზურაბ ტარიელაშვილი: ახლა ჩვენ ტექნიკურ საშუალებებს გავაკეთებთ და ყველა დეპარტამენტი თავად იქნება პასუხისმგებელი, რომ დროულად განათავსებს - ჩვენ ამ დროულად განახალს ინფორმაცია და არაოპერატიულობაში დამნაშავეს მოიძიებაც მარტივი იქნება. ჩვენს თანამშრომლებს სართულ-სართულ სიბრძოლი, ძეხან და ინფორმაციის თხოვნა არ მოუხდებათ.

- თემატურად თუ აპირებთ საიტის გამრავალფეროვნებას?

ზურაბ ტარიელაშვილი: თავიდან, როცა დაიწყეთ მუშაობა, საქართველოში ერთადერთ ინტერნეტ-პროვიდერი იყო - „სანეტი“. მაშინ ჩვენ ჩავთვალეთ, რომ საჭირო იყო მაქსიმალური ინფორმაცია ჩავედოთ ამ საიტზე, გვევალებოდა თუ არა, მაინც ვნათავსებდით საქართველოზე მაქსიმალურ ინფორმაციას, რადგან თავიდან პარლამენტის საიტი თითქმის ერთადერთი ოფიციალური საიტი იყო საქართველოს შესახებ.

- კვლევითი დეპარტამენტს პარლამენტის სამეცნიერო მხარდაჭერა ევალება. რას გულისხმობს ეს ფუნქცია?

მერაბ გოცირიძე: ჩვენ ვალდებული ვართ, პარლამენტარები, კომიტეტები კვლევითი ნაშრომებით მოვაპარაგოთ, რომელიც მათ გადაწყვეტილებების მიღებში დაეხმარება.

- კვლევის თემებს როგორ არჩევთ, კვლევებს მიმდინარე საკითხებთან დაკავშირებით აკეთებთ?

მერაბ გოცირიძე: ძირითადად, რა თქმა უნდა, მიმდინარე და აქტუალურ თემებთან დაკავშირებით ვაკეთებთ ნაშრომებს. მაგალითად, ამ ზღვებულში აქტუალური იყო რეგიონული მოწყობის თემა და ამასთან დაკავშირებით გავაკეთეთ კვლევა. ჩვენ ვცდილობთ, პრევენციული ზომები მივიღოთ და ნინასარ გავაკეთოთ ეს ნაშრომები, თუმცა იყო პრობლემა, რომ ძალიან ბევრი კანონპროექტი ძალიან მოკლე დროში განიხილება და სერიოზული კვლევის ჩატარება ვერ ესწრებოდა. ადრე იყო პრაქტიკა და ახლაც აღდგა - ნინასარ მუშავდება გვემა, თუ რა საკითხების განხილვას აპირებს პარლამენტი, მაგალითად, საშემოდგომო სესიაზე. ეს ჩვენ სამუშაოს გვიადვილებს - ჩვენ ამ მიმართულებით მუშაობას უკვე ნინასარ ვინწყებთ.

- რამდენად ითვისინიჭებთ თქვენს დასკვნებს პარლამენტში?

მერაბ გოცირიძე: საკმაოდ რთული შეკითხვაა. არიან ინტერესიანი დეპუტატები და პირიქითაც. არის საკითხები, რომელთაც ნაკლებად ინტერესდებიან. მაგალითად, დეპარტამენტში 4 წლის განმავლობაში აგრარულ საკითხთან დაკავშირებით სულ 2 შეკითხვა შემოვიდა, ისიც - არაპირდაპირი. საკითხი „ვაზისა და ღვინის შესახებ კანონპროექტს“ ეხებოდა და როცა ანალიზების მიძიება დაიწყო, აღმოჩნდა, რომ მოლდოვას გარდა, ასეთი კანონი არავის თითქმის ერთადერთი ოფიციალური საიტი იყო საქართველოს შესახებ.

ახლა საინტერესო კვლევა კეთდება - რა თემატიკასთან დაკავშირებით რამდენი შეკითხვა შემოვიდა, რაც დეპუტატების ინტერესებს შეესაბამება. ნინასარში შექმნილი ალმონდა, რომ ყველაზე მეტი კითხვა ამ წლების განმავლობაში გადასახალს კოდექსთან დაკავშირებით დაიხსნა.

- შეკითხვების სიხვეტი რომელი მონვერის პარლამენტი გამოიჩინოვდა?

- ასეთი კვლევა არ გვაქვს, თუმცა აქტიური იყო 1995 წლის მოწვევის პარლამენტი, რომელიც განსაკუთრებით ნაყოფიერი კანონპროექტებით გამოირჩეოდა, შესაბამისად, კვლევითი საქმიანობაც ძალიან აქტიურად მიმდინარეობდა და მეტი შეკითხვები შემოდიოდა. თუმცა, რა თქმა უნდა, ყველაფერი შედარებითია.

- რამდენად ხელმისაწვდომია თქვენთვის ინფორმაცია? კვლევითი რესურსები დასკვნებისა და ანალიზების მოსამზადებლად ინფორმაციის ფლობა ხომ აუცილებელია?

მერაბ გოცირიძე: ჩვენთვის ძალიან აქტუალურია ინფორმაციის მოპოვება. დღეს ბევრი საიტი არსებობს, რომლის ინფორმაციაც ფასიანია. ჩვენთან კი ამის დაფინანსების პრაქტიკა არ არსებობს. ჯერ კიდევ ძლიერია საბჭოთა მენტალიტეტი, როცა შეჩვეული ხარ, რომ სკამს იყიდი, დააკრავ რეგისტრაციის ნომერს და ამ გზით აღრიცხული გავქვს. ძნელია მიაღწიო იმას, რომ ინფორმაციის მოპოვება დაეფინანსონ - ამას სჭირდება საკრედიტო ბარათი და ა.შ. არადა, ამ ბოლო დროს სულ უფრო და უფრო მეტი დახურული საინფორმაციო წყარო გაჩნდა ინტერნეტში. ჩვენ ვართ პარლამენტთან არსებული ევროპული პარლამენტების გამოცდილების შესახებ ინფორმაციას გვაწვდის. მაგრამ ეს არ არის საკმარისი. მით უმეტეს, ანალიზისასაც უკვე, იმას სერიოზული ფასი დაედო. ახლახან მომივიდა რუსეთიდან კატალოგი - ხუთი საიტი გინდა? - ამდენი უნდა გადაიხადო, მეტი გინდა - ამდენი და ა.შ. ამას კი დაფინანსება უნდა, რომელიც არ არის.

- დაფინანსების გამოყოფამდე, ალბათ, დეპუტატები უნდა დარწმუნდნენ, რომ კვლევითი პროდუქტი, რომელსაც თქვენ მათ აწვდით, ფასიურია.

მერაბ გოცირიძე: დღეს პარლამენტში გაცილებით მეტი საქმე გეო-

ნიათ, მაგალითად, კომპიუტერის შემოტანა, ან მაგიდის ყიდვა. კვლევითი ტიპის საქმიანობა აღიქმება, როგორც უფრო ვირტუალური. ჩვენ ვმუშაობთ, რომ იქნება, რომელიმე დონორმა გამოიყოს ამისთვის ფული, ისევე, როგორც ბიბლიოთეკისთვის, იურიდიული, ეკონომიკური თუ სხვა სახის საცნობარო ინფორმაციის გამოსაწერად.

- ბიბლიოთეკასთან დაკავშირებით - როგორ მარაგდება ბიბლიოთეკა პირდაპირი გამოცემებით?

მერაბ გოცირიძე: ბიბლიოთეკას აქვს როგორც ქართული, ისე რუსული და უცხოური პერიოდიკა. ჩვენსა და გვექნება შერეული, საერთო ეკონომიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე. შემდგომში ჩვენ ვახსოვებთ, რომ უნდა გავზარდოთ, რომელსაც მათი გამოყენების საშუალება არ აქვს.

- დეპუტატები ბიბლიოთეკაში შემოდიან?

მერაბ გოცირიძე: პირდაპირ რომ ვთქვათ, მაღალი აქტიურობით არ გამოირჩევიან.

- თუ გახსოვთ პარლამენტარი, რომელიც მუდმივად სარგებლობს ბიბლიოთეკით?

მერაბ გოცირიძე: არიან ასეთებიც, რომლებიც სისტემატურად შემოდიან, თუმცა, ბევრს შემოვლისას, სასახურადან ნასვლის დროს აღმოუჩნდება, რომ პარლამენტში ბიბლიოთეკა. თუმცა, ჩვენ პირველ დღეებში ვახვედრებთ ინფორმაციას იმასთან დაკავშირებით, რომ ბიბლიოთეკა არსებობს. გარდა ამისა, ჩვენთან არის რამდენიმე კომპიუტერი ბიბლიოთეკაში, სადაც ჩვენი თანამშრომლები დეპუტატებს დაეხმარებიან ინტერნეტში მუშაობაში, რადგან მანამდე დიდი დროა, სანამ ყველა პარლამენტარს კომპიუტერი ექნება.

- რაც შეეხება ინტერნეტში მუშაობას. ახლა, შესაძლოა, ეს ნაკლები პრობლემაა, რადგან უფრო ახალგაზრდა პარლამენტარებს, დღევანდელ დეპუტატებს შორისაც, რომელთაც კომპი-

უტერის გამოყენების არანაირი უნარ-ჩვევა არ გააჩნიათ. მათთვის თუ არსებობს რაიმე სასწავლო პროგრამები?

ზურაბ ტარიელაშვილი: მეტიც - უკვე ხუთი წელია არსებობს სასწავლო ცენტრი, პარლამენტის თანამშრომლებისა და დეპუტატებისთვის. აქ შეისწავლება ოფისის პროგრამები, პლუს - ინტერნეტი, „იმეილების“ გაგზავნა.

- მოდიან? დეპუტატები ინტერესდებიან?

ზურაბ ტარიელაშვილი: ნაკლებად. თანამშრომლებს ეს კურსები ყველას გაეცლია აქვს, პარლამენტარებს - ნაკლებად.

- რატომ, ეზარებათ თუ კომპლექსები აქვთ?

ზურაბ ტარიელაშვილი: ეს ჩემი გადასაწყვეტი არ არის. თუმცა, დეპუტატს სასწავლო ცენტრში ჩასვლა, ალბათ, ნაკლებად სიამაოვნებს. ჩვენ ამასაც ვითვალისწინებთ და ვთავაზობთ მათ, რომ ჩვენი თანამშრომელი ავიდეს და ოთხშაბას სასწავლოს, თუმცა, მაინც ძალიან ცოტაა ასეთი შემთხვევა. როგორც ვთქვით, ახალი პარლამენტი ახალგაზრდა პარლამენტი და არც ერთი მონვევის პარლამენტში იმდენი „იმეილი“ არ გამოიხსნია, რამდენიც დღეს - როგორც ჩანს, პარლამენტართა დიდი ნაწილი ამ ტექნიკას უკვე ფლობს.

დღეს ინფორმაციული მოთხოვნილება უფრო გაიზარდა. პირველ პარლამენტში თავიდან 4 კომპიუტერი იყო, მერე თექვსმეტი შევიძინეთ, ნელ-ნელა ავიდით 400-მდე. ამ პარლამენტში გაცილებით დიდი მოთხოვნილება როგორც იმეილებზე, ისე პროგრამა „კოდექსზე“. გასულ პარლამენტში ასეთი მოთხოვნა არ იყო. დღეს, რადგან პარლამენტს ამის საშუალება არ აქვს, დეპუტატების ნაწილს თავისი კომპიუტერი, ნოუტბუქები მოაქვს და ერთიან ქსელში ჩართვას გვთხოვს, რასაც ჩვენ ვახორციელებთ კიდევ. თუმცა, ცხადია, როცა წავლენ, ამ ტექნიკას წაიღებენ.

- თქვენს ფუნქციებს შორის აღმასრულებელი ხელისუფლების გამსრულებლობის კონტროლიც არის მოხსენიებული. სამინისტროების საიტების გახსნაც თქვენს ფუნქციებში შედის?

მერაბ გოცირიძე: პარლამენტს ევალება კონტროლი აღმასრულებელ ხელისუფლებაზე, მათ შორის - მათი საქმიანობის გამოყენების თვალსაზრისითაც. პირდაპირ ვერ დაავალდებულენ, თუმცა, ჩვენ ყველაზე ხელისუფლებას, რომელიც საიტი აქვს, ჩვენ უნდა ვართ, მათ ტექნიკური დახმარებაც გავუწოდებთ, კონსულტაციებიც ჩავუტარებთ.

- ეს ძალგან სამინისტროებსაც შეეხება?

მერაბ გოცირიძე: კანონი საიდუმლოების შესახებ განსაზღვრავს გარკვეული ინფორმაციის ჯგუფს, რომელიც საიდუმლოა. თუმცა, ნებისმიერი დოკუმენტი, რომელიც გასასათან დაკავშირებით, რომ ბიბლიოთეკა არსებობს. გარდა ამისა, ჩვენთან არის რამდენიმე კომპიუტერი ბიბლიოთეკაში, სადაც ჩვენი თანამშრომლები დეპუტატებს დაეხმარებიან ინტერნეტში მუშაობაში, რადგან მანამდე დიდი დროა, სანამ ყველა პარლამენტარს კომპიუტერი ექნება.

- ბრძანებულებები და კანონპროექტები უნდა იყოს თუ არა ინტერნეტი?

ზურაბ ტარიელაშვილი: ალბათ, არ იქნებოდა ცუდი. როგორც იცით, არის პროგრამა „კოდექსი“, რომლის შემდგენსაც ძალიან ბევრი სირბილი უწევს ამ ინფორმაციის მისაღებად. ინფორმაცია, თითქმის, ღიაა, მაგრამ მის მოპოვებას მაინც დიდი წვალბა უნდა.

24 საათი

ფართო საინფორმაციო სექტორი, ანალიტიკა, საბიუჯეტო, სახანაო, ენერგეტიკული სფეროს მონიტორინგი, ქარნალისტური გამოცდილება, კალტურისა და სპორტის სიხალხე, საკითხი ქორნაპოლიტიკის მიერ ასოფლიოს სხვადასხვა კუთხიდან მოხრდებული უახლესი ახვაბი.

„24 საათის“ ჩანართები - „სამართალი“, „გიზნის“, „დადაქალაქი“, „მონადირე“, „ავტომობილი“, „უკრიოსტორია“, „საქსასახარაბი“, „მცხნირაბა და ტაქნიკა“, „გალახდინადა“.

ერთობლივი პროექტები „ახალგაზრდა იარსიტთა ასოციაციასთან“ და „სოროსის ფონდთან“ განვარტავს მოქალაქეებს მათ უფლებებსა და მოვალეობებს, გაათვითსწორებიაბს მათ სამართლებრივ და საგანგანათლებლო საკითხებში.

„24 საათი“ ექსკლუზიურად აკვირებს სახალგარო დოკუმენტებს - პრაქტიკურად, მთავრობისა და სხვა სახალხის სტრატეგიაბის ბრძანებებს, დადგინებებს, სახალგარო მნიშვნელობის ნორმატიულ აქტებს.

ხალგაქრალეები ხალგაროს თარგაბა უნდა დაიდოს უხალოდ გახაითის დირექციასთან, რათა გამოირსხოს გაუბაროებაბი და უკრანეალყოფილი იყოს მონოდინის სტაბილურობა.

ხელმონერის ტარიდები: 1 თვით - 13 ლარი; 3 თვით - 39 ლარი; 6 თვით - 78 ლარი.

რედაქციის მისამართი: ვაქა-ფბაველას 45, მე-14 სართული ტელეფონი: 20 24 24 ან 20 24 10. საბანკო რეკვიზიტები: „თიბისი“ ბანკის ცენტრალური ფილიალი ბანკის კოდი: 220101000, ა/ა 26467440.

აღმორენა ტაო-კლარჯეთში

B2

ტყვიანი და პარსიანი

პოლ ხლევნიკოვის მკვლევარის შესახებ

B3

"დინამო" ბუნდი ხდება

B5

სად არის და ვისია თბილისში არსებული 28 კინოთეატრი?

არაფარი პირადული - მხოლოდ ბიზნესი

დავით ანთაძე

კინოთეატრების პედი პარლამენტში ყოველთვის აღარდებდათ.

საქართველოში არსებული კინოთეატრების შესახებ მხოლოდ მაშინ ალაპარაკდნენ, როდესაც კახა ბენდუქიძემ "ქართული ფილმის" სრული ქონება საპრივატიზაციოდ გაამზადა. მანამდე არავინ დაინტერესებულა გაძარცვული, თითქმის დაზარალებული კინოთეატრების ბედით, რომელიც მხოლოდ პოლიტიკოსებსა და მალაჩინოსებს ადუღებდათ, ოღონდ ისე, "მსუბუქად". მეტიც, ზოგ მათგანს კინოთეატრის გადაკეთების იდეა ამკარად ხიბლავდა.

კინოთეატრებთან დაკავშირებული ერთ-ერთი ყველაზე ხმაბალადი სასამართლო პროცესი კინოთეატრ "გაზაფხულის" ყიდვა-გაყიდვას უკავშირდება. "ქართული ფილმის" ხელმძღვანელობა კინოთეატრის პრივატიზაციას უკანონოდ მიიჩნევს, ხოლო შპს "ქართული ფილმი" - უძრავი ქონების" დირექტორი გურამ ბეგიაშვილი აკონკრეტებს, რომ "გაზაფხული" ნუგზარ შევარდნაძემ "შეცდომით" შეიძინა.

გურამ ბეგიაშვილი: "თავის დროზე ნუგზარ შევარდნაძემ კინოთეატრი "გაზაფხული" 97 700 დოლარად შეისყიდა, ოღონდ არა "ქართული ფილმისგან", არამედ დამოუკიდებელი შპს "გაზაფხულის" ხელმძღვანელებისგან, რომელმაც უკანონოდ გასცა კინოთეატრი.

თავის დროზე, ქალაქის მერიის ოთარ ლითაინიშვილის თხოვნით, პრეზიდენტმა გასცა განკარგულება, რომლის თანახმად, მთელი ქონება გადადიოდა მუნიციპალურ საკუთრებაში. ეს განკარგულება პრეზიდენტმა შემდგომ, სააქციო საზოგადოების ჩამოყალიბების დროს, ახალი ბრძანებით გააუქმა (იურიდიული დოკუმენტის და სასამართლოს დადგენილების ინტერპრეტაცია კი კანონით იკრძალება). პრეზიდენტის 1994 წლის 31 აგვისტოს ბრძანებულებით ქალაქ თბილისის მერიას მიენიჭა დამატებითი უფლებამოსილება. მას შეეძლო, საპრივატიზაციო ობიექტების ნუსხაში შეეტანა ის ობიექტები, რომლებიც იმ ეტაპზე არ იყვნენ გათვალისწინებული საპრივატიზაციოდ."

თუმცა, ობიექტები მუნიციპალურ საკუთრებაში გადაცემულად ჩაითვებოდა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ ნუსხის დამტკიცების შემდეგ. საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის 1992 წლის 19 დეკემბრის N9 ბრძანებულების შესაბამისად, ნუსხა შესათანხმებლად უნდა განეხილა საქართველოს ქონების მართვის სამინისტროს, ხოლო შემდეგ დასამტკიცებლად საქართველოს მინისტრთა კაბინეტს. აღნიშნული ნუსხა არც სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროსთვის და არც მინისტრთა კაბინეტისთვის არ წარუდგენიათ. აქედან გამომდინარე, ის არავის დაუმტკიცებია ("ქართული ფილმის" ადვოკატის ლიანა ალიბეგაშვილის თქმით, ამის საინააღმდეგოდ საინიციატივო ჯგუფმა ვერც ერთი საბუთი ვერ წარადგინა).

დისკოკლები "ნატალი" და "გაზაფხული"

შეუხედავად ამისა, საბურთალოს რაიონის გამგეობის 1994 წლის 26 აპრილის N491-ე განკარგულებით, კინოთეატრ "გაზაფხულის" ბალანსზე დაფუძნდა მუნიციპალური საწარმო "გაზაფხული" და რეგისტრაციაში გატარდა 1994 წლის 9 მაისს, რასაც უკანონოდ მიიჩნევს "ქართული ფილმის" დირექტორი რეზო ჩხეიძე, რადგან "გაზაფხული" ექსპლუატაციაში შესვლის დღიდან (1961 წ.) ირიცხებოდა ქ. თბილისის კინოთეატრების ბალანსზე, ხოლო საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მეთაურის

1994 წლის 7 ივლისის N111-ე განკარგულების მე-4 პუნქტის საფუძველზე, რომლის თანახმადაც, სს "ქართული ფილმის" საწესდებო კაპიტალი 1994 წლის პირველი ივლისისთვის კინოკონცერნ "ქართული ფილმის" მფლობელობაში არსებული ქონების შენატანით უნდა შექმნილიყო, სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს 1995 წლის 6 მარტის N67.04.55 დადგენილებით, კინოთეატრი "გაზაფხული" შეტანილ იქნა სს "ქართული ფილმის" საწესდებო კაპიტალში.

"გაზაფხული" - თბილკინოვიდეოს" გაერთიანებაში შემავალი ობიექტი იყო. თავის დროზე "თბილკინოვიდეოს" და კინოკონცერნს შორის დაიდო იჯარის ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც, კონცერნმა მიაქირავა "გაზაფხული" კინო-ვიდეოგაერთიანებას. "შემდგომში კინოთეატრი მუნიციპალურ საკუთრებად გატარდა. თუმცა, ხელშეკრულებაში დაფიქსირებულია, როგორც სახელმწიფო საწარმო, რომელიც, მაშინდელი კანონმდებლობის მიხედვით, პრივატიზებული ვერ იქნებოდა," - ამბობს სს "ქართული ფილმის" ადვოკატი ლიანა ალიბეგაშვილი. საინტერესოა, რომ ამ დავაში, რომელშიც აუცილებლად უნდა მიეღო მონაწილეობა გამგეობას, საბურთალოს გამგეობა საერთოდ არ ჩანს. 7 წლის განმავლობაში საბურთალოს გურამ ბეგიაშვილი ან სხვა მართლმადიდებელი არც ერთ პროცესზე არ გამოცხადებულა.

თავის მხრივ კინოთეატრი "გაზაფხულის" წარმომადგენელი გიგა კვერცხილაძე წერს, რომ "ამ საქმეზე დართულ საქალაქო მოიპოვება შპს "ქართული ფილმი" - უძრავი ქონების" დირექტორზე გაცემული ცნობა, რომლის თანახმადაც "გაზაფხული" შევიდა მათ დაქვემდებარებაში სახელმწიფოს ქონების მართვის სამინისტროს კოლეგიის დადგენილებით. თუმცა, უშუალოდ საქმეში არსებობს ქონების მართვის სამინისტროს პირველი მოადგილის გიორგი ფრუიძის 25.02.2002 წლის N70/11 წერილი, რომლიდანაც ირკვევა, რომ არავითარი დადგენილება ქონების მართვის სამინისტროს კოლეგიას არ მიუღია."

ასეა თუ ისე, ამ აფიორის შედეგად, როგორც ბეგიაშვილი ამბობს, ნუგზარ შევარდნაძემ დაზარადა და "ქართული ფილმიც", რადგან სასამართლო პროცესი უკვე 7 წელია მიმდინარეობს და განაჩენი ხან მათ სასარგებლოდ, ხან კი მათ საინააღმდეგოდ გამოაკეთ (საქმის ასეთ ვითარებაში თითქოს სასამართლოს ინტერესებიც იკვეთება). მეტიც, თავის დროზე საოლქო სასამართლომ "ქართული ფილმის" სასარგებლოდ გამოიტანა განაჩენი, რომელიც უზენაესმა სასამართლომ, ლაღო ჭანტურისა თამაზდომარეობით, გააუქმა და ნუგზარ შევარდნაძეს დაუჭირა მხარი. ამ უკანასკნელმა, რომელიც, ადგილობრივი მოსახლეობის თქმით, "გაზაფხულის" დისკოკლებად - "ნატალი" - გადაკეთებას აპირებდა, კინოთეატრში 99 700 დოლარი გადაიხადა, რომელიც "ქართული ფილმამდე" არ მისულა. "მან ის ქალაქის ქონების სამართლებლოში გადაიტანა, რომელსაც ჩვენთან არაფერი ესაქმება," - ხაზგასმით აღნიშნა ბეგიაშვილმა. დღეს დავა გრძელდება და პროცესი კვლავ საოლქო სასამართლოში მიმდინარეობს.

კინოთეატრი "ივერია" ამჟამად ტოტალიზატორია

საინიციატივო ჯგუფი ზოგი კ/თ-ის დირექტორისგან დაკომპლექტდა. მაგალითად, "ივერიის" დირექტორია ვინმე გოლაძე, რომელიც, რეზო ჩხეიძის თქმით, თავის დროზე საკრებულოს წევრი იყო და დიდი გავლენა ჰქონდა. "ივერიის" საქმე არანაკლებ საინტერესოა. "სავადასახადო ინსპექციის მივწერეთ, რომ გოლაძეს სს "ქართული ფილმის" ქონებით არაკანონ-

თავის დროზე კინოთეატრ "აპოლოს" კინოთეატრის შედინა და საკონცერტო დარბაზად გადაკეთება ცნობილ ქართველ მომღერალს ნანი ბრეგვაძეს სურდა.

კინოთეატრი "მანხაი" საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ სახელმწიფოდ გადაიბარა.

თავის დროზე ნუგზარ შევარდნაძემ კინოთეატრი "გაზაფხული" 97700 დოლარად შეისყიდა. არა "ქართული ფილმისგან", არამედ დამოუკიდებელი შპს "გაზაფხულის" ხელმძღვანელობისგან. რომელმაც უკანონოდ გასცა კინოთეატრი.

კინოთეატრ "თანამგზავრს" მუნიციპალური სამსახური მეთვალყურეობდა და მისი გაყიდვა უშუალოდ მას ეხებოდა.

ნიერად სარგებლობს, მაგრამ საქმე წინ ვერ წაწეოთ," - ამბობს გურამ ბეგიაშვილი. კინოთეატრი "ივერია" ამჟამად ტოტალიზატორი "ინტერ-ბეთია", ამასთანავე, ერთ-ერთი ის კინოთეატრი, რომელსაც ეკრანი შენარჩუნებული აქვს. ბეგიაშვილის თქმით, "ივერიის" მესვეურები იჯარის თანხას არ იხდიან, თუმცა ეს აბსოლუტურად გაუგებარია, რადგან სს "ქართული ფილმის" კაპიტალის 66 პროცენტის მესაკუთრე სახელმწიფოა. სახელმწიფოს და "ქართული ფილმის" ერთი ჯამიდან ჭამა არ გამოსდით, მაგრამ ფაქტია, ანტიმონოპოლიური კანონი მოქმედებს და, ამდენად, "ქართული ფილმის" ნაცვლად იჯარის თანხას სახელმწიფო დამოუკიდებლად განკარგავს. "ივერიის" საქმე მალაჩინოსან პიროვნებებს უკავშირდება და ამის თაობაზე ხმაბალად განცხადებას კინემატოგრაფისტები არ აკეთებენ.

განხორციელებულ ზენოლაზე მინორციელებულ "ზენოლაზე თუმბი" (აქაც შევარდნაძის გვერდი ფიგურირებს) დირექტორები აღნიშნავენ, რომ კინოთეატრების შექმნით პარლამენტარები და მალაჩინოსანი პიროვნებები ინტერესდებოდნენ. სამართლიანობა ითხოვს ალინოშოს, რომ შპს "ქართული ფილმი" - უძრავი ქონების" დირექტორი გურამ ბეგიაშვილი ან სხვა მართლმადიდებელი არც ერთ პროცესზე არ გამოცხადებულა.

"ქართული ფილმის" ქონებას ვინ წვავს და ვინ ყიდულობს, უცნობია

ცნობილია, რომ ეროვნული კინოცენტრის ყოფილი დირექტორი ზაზა ურუშაძე ძირითადად ქართული ფილმწარმოებისთვის სუბსიდიების გაზრდას ითხოვდა, რაც ვერ მოხერხდა მაშინ, და ვერ ხერხდება დღეს. თუმცა, მისი თქმით, ფილმების წარმოება სავსებით შესაძლებელი იყო ჯერ კიდევ 90-იან წლებში, "ქართული ფილმის" დაქვემდებარებაში არსებული კინოთეატრების იჯარიდან შემოსული თანხის მეშვეობით. ამის შესახებ სხვა წერილობით ვილაპარაკებთ, მანამდე კი იმ კინოთეატრების შესახებ, რომლებში იჯარამ 1995 წლიდან დადგენილ ჯამში 1 031 831 ლარი შეადგინა.

სააქციო საზოგადოება "ქართული ფილმის" ბალანსზე ირიცხება ქვეყანაში არსებული 93 კინოთეატრი, რომლიდან დაახლოებით 28 გაქვემდებარებულია იჯარით (ძირითადად რაიონებში). თავის დროზე თბილისში დაახლოებით 28 კინოთეატრი მუშაობდა, მაგრამ მათი უმეტესობა "ქართული ფილმის" არ ეკუთვნის. "ქართული ფილმის" კინოთეატრების გაყიდვას აპირებდნენ, მაგრამ "მანხაი" და "ნაკადული" ("თანამგზავრი" და სხვა მრავალი - და.), რომელიც დაქირავებული იყო გვექონდა, საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ სახელმწიფომ გადაიბარა (კინოთეატრების იჯარით გაცემა 1995 წლამდეც ხდებოდა. მაშინ ამას სახელმწიფო სტრუქტურა, კერძოდ კინოკომიტეტი განაგებდა). ამიტომ ზემოხსენებულ კინოთეატრებს მუნიციპალური სამსახური მეთვალყურეობდა და მათი გაყიდვა უშუალოდ მათ ეხებოდა - "ამიტომ" "ქართული ფილმი" - უძრავი ქონებას" დირექტორი გურამ ბეგიაშვილი.

"ქართული ფილმი" კი კინოთეატრებს მხოლოდ იჯარით გაცემს, ოღონდ პროფილის შენარჩუნების პირობით. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ინვესტორს შენობის გადაკეთების უფლება არ გააჩნია, რასაც მსუბუქად ეწინააღმდეგება კინოთეატრი "ელიოსოს" (ამჟამად საბავშვო გასართობი ცენტრი "ბაბაბი") კინოთეატრის-

თვის ამკარად შეუფერებელი, სამავიროდ გასართობი ცენტრისთვის შესაფერისი ლანდშაფტი. იჯარის ხელშეკრულების მთავარი პუნქტი სწორედ პროფილის შენარჩუნებაა.

რეჟისორის დროს კინოთეატრები მაინც იწვიან

გურამ ბეგიაშვილის თქმით - თუკი რამე გაიცა იჯარით, ყველაფერი შენარჩუნებული აქვს პროფილი 99,5 პროცენტით. იმ ნახევარ პროცენტზე იმ შემთხვევაში ვერ ასრულებენ, თუ კ/თ დაშვარია. ასეთი კი სულ შეიძლება: ზუგდიდში - დანინვა 1999 წელს, ცაგერში - 1996 წელს, მარნეულში - 1990 წელს, კაჭრეთში - 1990, დმანისში - 1989, სენაკში - 1992, ლანჩხუთში - 1992 და გორში - 2001 წლის 25 აგვისტოს (ასეთი კინოთეატრების გაყიდვა მიზანშეწონილია, რადგან ნაწილობრივ მაინც აანაზღაურებს დანაკარგს). კინოთეატრს უსაფრთხოების მიზნით საკმაოდ იზოლირებულ ადგილას აშენებდნენ და დასახლებულად, ხანძარსაინააღმდეგოდ დისტანციის თვალსაზრისით მას დაახლოებით ერთ შექტარ მიწას უთმობდნენ. მიუხედავად იმისა, რომ ზემოაღნიშნული კინოთეატრები მეტწილად დღისით-მზისით დაინვა (თან ასეთი დაზღვევის გათვალისწინებით), ექსპერტებმა ვერ აღმოაჩინეს მოკლე ჩართვის ნიშნები. მით უფრო, რომ ამ დროს რაიონებში ელექტროენერგიის მწვავე დეფიციტი იყო და ელექტროენერგია მათ თითქმის არ მიეწოდებოდა. თუმცა, პროკურატურას ამ ფაქტებთან დაკავშირებით სისხლის სამართლის საქმე არ აღუძრავს, რაც თავისთავად მრავლისმეტყველია.

მაგრამ, გურამ ბეგიაშვილის თქმით, კინოთეატრების შესყიდვის თხოვნით მათთვის არავის მიუშარათავს. პირიქით, დაშვარი კინოთეატრები ისევ იჯარით ვასცენ. ერთ-ერთი ყველაზე ძველი კინოთეატრი "აპოლო" ჩვენს თვალწინ ინგრეოდა. ის არავის დაუწვავს, მაგრამ მომხილი და დაზიანებული კედლებიდან გამოიკვენილმა ბეტონმა რამდენიმე თვის წინ ერთ-ერთი მოქალაქე იმსხვერპლა.

რეჟისორი რომანული - კინოთეატრში?

ამიტომ კინოთეატრი საგანგებოდ გაყიდეს. "ჩვენ არ გაგვიყიდია ვცდები, ერთი კ/თ, თუ არ ჩავთვლით "აპოლოს", - ამბობს გურამ ბეგიაშვილი, - ამ შემთხვევაში გამოსავალი არ გვექონდა. მის გაყიდვაში, თუ არ ვცდები, პრეზიდენტის მონაწილეობაა." თავის დროზე კინოთეატრის შექმნა და საკონცერტო დარბაზად გადაკეთება ცნობილ ქართველ მომღერალს ნანი ბრეგვაძეს სურდა (მიუხედავად იმისა, რომ გარკვეული მხარე თეატრის აქვს, 1909 წელს "აპოლო" თავიდანვე აშენდა, როგორც კ/თ - და.). თუმცა, იმაჟამად "აპოლოს" საკონცერტო დარბაზად გადაკეთებას დაახლოებით 1 მილიონი დოლარი სჭირდებოდა. ნანი ბრეგვაძემ კინოთეატრზე უარი თქვა, სამავიროდ ის, რაც არ გაყიდულა მილიონად, გაიყიდა 500 000 ლარად.

"კინოთეატრი "აპოლო" კინოთეატრის დირექტორმა თამაზ სახელაშვილმა იყიდა ჩვენგან 500 000 ლარად და შემდეგ ვისზე გაყიდა, ნამდვილად არ ვიცი. თუმცა ვიცით, რომ "აპოლო" იმ ხალხმა იყიდა, ვისაც იჯარით აქვს აღებული კინოთეატრი "ამირანი", - აღნიშნეს "ქართული ფილმის" ხელმძღვანელებმა. კინოთეატრი "ამირანის" მესვეურები კი "აპოლოსთან" კავშირს უარყოფენ, ამასთანავე არც მესაკუთრეს ასახელებენ, რომლის ვინაობა კონფიდენციალური ინფორმაციაა და არ ხმაურდება...

და ბოლოს, გურამ ბეგიაშვილის თქმით, ზოგჯერ ისე იღებენ კინოთეატრს იჯარით, რომ თვალსაზრისით არ უნახავთ. ეს კი იმაზე მაინც ნიშნავს, რომ მეფარეს სულაც არ აინტერესებს მისი "პროფილის შენარჩუნება" და ქირაობს მას, უშუალოდ როგორც ფართს.

ახალი მე-3 სერიის "ბეივე" - დინამიკური ბარბნობა 360-გრადუსიან დიაპაზონში

მოუხედავად იმისა, რომ გერმანული კომპანია "ბეივე" საიდუმლოდ ინახავდა ინფორმაციას თავისი ყველაზე გაყიდვადი, მე-3 სერიის ახალი თაობის ავტომობილის შესახებ, ინფორმაციამ მაინც გაუონა - ბავარიელთა სლოვენიელი დილერების უყურადღებობის გამო, ცნობილი გახდა დანერგვითი ინფორმაცია ამ ახალი ავტომობილის შესახებ.

გაუჩინი ინფორმაციის სიზუსტე მოგვიანებით "ბეივეს" წარმომადგენლებმა დაადასტურეს და მოუხედავად იმისა, რომ ავტომობილი პრაქტიკულად მზადაა წარმოებისთვის, მისი მონაცემები დღეს მაინც არაოფიციალურად ითვლება და ასე გაგრძელდება მისი მსოფლიო დებიუტამდე.

ინტერნეტის ქსელში გავრცელებული ფოტოების მიხედვით შეიძლება თქმა, რომ ახალი "სამიანი" ბავარიელთა სამოდელო რიგში ყველაზე კონსერვატიული დიზაინის მქონე ავტომობილი იქნება. თუმცა, ახლანდელი "სამიანისგან" იგი მაინც რადიკალურად განსხვავდება. ამასთან, მისი წინა ნაწილის გაფორმებაში იგრძნობა უგზობის X3-ის, 1-ლი და მე-5 სერიის ბოლო თაობის ავტომობილების გავლენა.

ახალ ავტომობილს ტრადიციულად აგრესიული გარეგნობა აქვს და მის დინამიკურობას ხაზს უსვამს ძარის გვერდითა პანელზე შესრულებული ამონატიფერები. სამაგიეროდ, ამ მარკის ზოგიერთი ფანატისთვის შესაძლოა, მიუღებელი გამოდგეს ავტომობილის უკანა ნაწილის გაფორმება, რომელიც რადიკალური ავტომობილების მოგვაგონებს.

ახალი მე-3 სერია ავტომობილებს ტრადიციის - მან საგრძობად მოიმბა გაბარიტებში, რაც სიგრძის 5 სანტიმეტრით, ბაზის კი 3.5 სანტიმეტრით გაზრდაში აისახა. ავტომობილის გაბარიტები: სიგრძე - 4520 მილიმეტრი, სიგანე - 2013 მმ, სიმაღლე - 1424 მმ, თვლები ბაზა - 2750 მმ. 20 ლიტრით გაზრდა ასევე საბარგულის მოცულობაც, რომელმაც 460 ლიტრს მიაღწია.

პირველ ხანებში ახალი "სამიანი" დაკომპლექტდება ბენზინის სამი და დიზელის ერთი ძრავით.

მათგან საბაზო იქნება ორლიტრიანი მუშა მოცულობის მქონე აგრესიული, რომლის სიმძლავრე 150 ცხენის ძალაა. ეს აგრესიული ცნობილია იმით, რომ პირველი სერიის "ბეივეს" ყველაზე ძვირადღირებულ ავტომობილზე გამოიყენება. მე-3 სერიის ტოპ-ვერსია ალიტრული სამი ლიტრი მუშა მოცულობის მქონე ექვსცილინდრიანი ძრავით, რომელიც პირველად "ბეივემ 630i"-ზე გამოჩნდა. ამ აგრესიული

ავტომობილის სიმძლავრე 258 ცხენის ძალა და მისი წყალობით ავტომობილი ადვილად გაბარიტებში, რაც სიგრძის 6.3 ნაწილს ახერხებს. არანაკლები სიმძლავრე აქვს "საშუალო" ძრავსაც. ესაა 2.5-ლიტრიანი, 218 ცხენის ძალის მქონე აგრესიული, რომელიც "ბეივე 325i" ადგილიდან 100 კმ/სთ-ს 7 ნაწილს აკრეფს.

შედარებით მცირე სიმძლავრე, 163 ცხენის ძალა აქვს დიზელის მოტორს, სამაგიეროდ ის გაცილებით დიდ მარბუნ მომენტს ფლობს, რომელიც მუხლა ლილვის 2000

რი გადაცემათა კოლოფი. დილერთან წინასწარი შეკვეთით კი შესაძლებელი იქნება 6-საფეხურიანი, ნახევრადავტომატური კოლოფით აღჭურვილი ავტომობილის მიღება. ცნობისათვის, ამ კოლოფს, მძღოლის სურვილისამებრ, ეგრეთ ნოდებულ მექანიკურ, საფეხურების ხელთ შეცვლის რეჟიმშიც შეუძლია მუშაობა.

სადილერო ბროშურაში, რომელიდანაც გაუონა ინფორმაციამ, ავტომობილის დასახასიათებლად გამოყენებულია ფრაზა - "ბეივეს ახალი მესამე სერია. დინამიკური

სტად ნახევარი წინა თვლებზე ნაწილდება, მეორე ნახევარი კი - უკანაზე.

თავისთავად, მასის თანაბრად განაწილება ავტომობილის შესანიშნავ დინამიკურ მახასიათებლებს განაპირობებს. გარდა ამისა, ავტომობილის მოძრაობის სტაბილურობას ამა და მდგრადობას უზრუნველყოფს სტაბილიზაციის სისტემა DSC, რომელიც ყველა ვერსიის სტანდარტულ აღჭურვილობაში შედის. ეს სისტემა აერთიანებს ბლოკირების საწინააღმდეგო (ABS), მოსახვევში დამუხრუჭების

ბოლი ავტომობილების "სამუშაო" ადგილი) ყოფნის შთაბეჭდილებებს უქმნის. სალონი ვერც გასაღებისთვის განკუთვნილ ღარს ნახავთ. სამაგიეროდ, საჭის სიახლოვეს ნაწილდება ლილვს, რომლის გვერდზეც ნაწილია - სტარტ/სტოპ ინჯაინ (ძრავის დაქოქვა/გაჩერება).

კლასიკურ სტილშია შესრულებული ხელსაწყო-მაჩვენებლების პანელი, სადაც განლაგებულია ორი დიდი მაჩვენებელი, რომლებშიც რამდენიმე მორეზინისფერ მონაცემისთვის განკუთვნილი შკალაცაა დატანილი, და ერთი დისპლეი, რომელზეც საჭიროებისამებრ, მძღოლს მისთვის საჭირო ინფორმაციის "გამოძახება" შეუძლია.

საჭის რგოლი სამსაყრდენიანია, რის გამოც, მისი მანვერირების დროს თითქმის არ ხდება მაჩვენებელთა დაფის გადახრვა. სხვათა შორის, ამ საჭის რგოლის შეცვლაც შესაძლებელია. მძღოლს შეუძლია დააყენოს როგორც სპორტული, მცირე რადიუსის მქონე, ასევე მრავალფუნქციური საჭე, რომელზეც ზოგიერთი ლილვითაა გადმოტანილი. ამასთან, შეკვეთით შესაძლებელი იქნება სპეციალური მაკონტროლებელი სისტემით აღჭურვილი საწვავი სისტემის დაყენება.

ჯერჯერობით არ არსებობს ზუსტი ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ როდისა და დაგეგმილი ახალი მე-3 სერიის "ბეივეს" დებიუტი. თავდაპირველად მის გამოჩენას ფრანკფურტის 2005 წლის ავტოსალონზე ელოდნენ, მაგრამ შესაძლოა, ბავარიელებმა ის მომავალი წლის გაზაფხულზე, ჟენევის ავტოსალონზე წარადგინონ.

"ფორდის" და ჰელბის კიდევ ერთი ერთობლივი შედეგი

ამერიკულ კომპანია "ფორდ მოტორს" ჯერ ახალი დანაწესი აქვს სუპერკარ GT-ზე შეკვეთების მიღება (ერთ-ერთი შეკვეთა კომპანიამ ტელევიზორულად ჯეი ლენოსგანაც მიიღო), მაგრამ უკვე ზრუნავს მის შემცველზე, რომელიც ბაზარზე 2007 წლიდან უნდა გამოჩნდეს. მომავალი ორი წლის განმავლობაში სულ 1500 ცალი GT-ს წარმოება დაგეგმილია, მაგრამ ეს ავტომობილი 2007 წლიდან ვეღარ დააკმაყოფილებს აშშ-ის სარეგულაციო სტანდარტებს და ბუნებრივია, არც მისი გაყიდვები იქნება დასაშვები.

სწორედ ამიტომ, საწარმოო წვეტის გამოსარიცხად, "ცისფერმა ოვალმა" უკვე დაიწყო ზრუნვა ახალი სუპერავტომობილის წარმოებისთვის მოსახზადებლად და ამ საქმეში, ისევე როგორც GT-ს კონსტრუირებისას, მას მშველედ ად ძველი პარტნიორი, ყოფილი ავტომობილი და აშშ-ის სპორტული ავტომობილების წარმოების გურუ, ქროლ შელბი და მისი კომპანია გამოუჩნდა.

შელბიმ შეკვეთის მიხედვით დამზადებული პირველი კონცეპტუალური ავტომობილი, სახელად "შელბი კობრა", წლის დასაწყისში, დეტროიტის ავტოსალონზე წარმოადგინა. როგორც "ფორდის" წარმომადგენლები ამბობენ, ეს ავტომობილი ახალი პროექტისთვის ბაზისად იქნება გამოყენებული. "შელბი" GT-ს პლატფორმას, მის აგრესიუტებს და დაკიდების სისტე-

81 წლის ქროლ შელბი თავის მორგებულ კონცეპტ-ავტომობილს

მას იყენებს, რაც იმის საწინდარია, რომ ახალი ავტომობილის მომზადების და წარმოების პროცესში, "ფორდი" მაქსიმალურად შეძლებს ორივე სუპერკარის წარმოებისთვის გაღებული ინვესტიციების ამორტიზებას.

და აი, ამ დღეებში, პებლ ბიჩში ჩატარებულ ელევანტურობის კონკურსზე, "ფორდმა" და 81 წლის ქროლ შელბიმ მხაზველის წინაშე წარმოადგინეს თავიანთი ახალი შედეგი - სპორტული სუპერავტომობილი სახელად "ფორდ შელბი GR-1", რომლის საფუძვლად სწორედ "ფორდ შელბი კობრას" პლატ-

ფორმა გამოყენებულია. GT-სგან განსხვავებით, ამ პლატფორმის თავისებურება ისაა, რომ ძრავი ბაზაში კი არაა განლაგებული (კლასიკური სპორტული შეთანხმება), არამედ ავტომობილის წინა ნაწილში. ამასთან, ავტომობილის ძარა დიდიხანის მიგნებული,

ფასტბეკის სტილისაა. GR-1 წარმოადგენს კლასიკურ კუპეს, უკან დანაწესი კაბინითა და ამერიკული ავტომობილებისთვის დამახასიათებელი გრძელი კაპოტით.

კაპოტის სიგრძე გასაკვირი აღარ იქნება, თუ გავითვალისწინებთ, რომ მასში განთავსებულია უზარმაზარი, V10 კონფიგურაციის, 6.1 ლიტრი მუშა მოცულობის მქონე ძრავი, რომელიც ასევე "შელბი კობრას" პროტოტიპიდანაა აღებული და რომლის სიმძლავრეც 605 ცხენის ძალას შეადგენს. ეს აგრესიული 2002 წელს შეიქმნა და მას შესანიშნავი ტექნიკური მახასიათებლები გააჩნია, თუმცა "ფორდის" დიზაინის განყოფილების შეფიქსირების ირწმუნება, რომ ამ ავტომობილის წარმოების დაწყების შემთხვევაში, იგი გაცილებით მძლავრ ძრავს მიიღებს.

ჯერჯერობით უცნობია ამ ელევანტური და იმედგამომცხად, საკმაოდ აგრესიული გარეგნობის მქონე ავტომობილის დინამიკური მახასიათებლები, თუმცა თუ გავითვალისწინებთ მის სიმძლავრეს და იმ ფაქტს, რომ იგი კომპოზიტური მასალებით დამზადდება და აქედან გამომდინარე, მსუბუქი იქნება, შეიძლება წინდანი ითქვას, რომ იგი დააკმაყოფილებს ყველაზე პრეტენზიული მძღოლების მოთხოვნებს, როგორც ეს GT-ს შემთხვევაშია.

ორივე სიტყვით შელბისა და "ფორდის" თანამშრომლობაზე უნდა ითქვას. მათი პარტნიორობა

ჯერ კიდევ 1952 წელს დაიწყო და თითქმის სამ ათეულ წელიწადს გაგრძელდა. თუმცა, ორი დეკადის წინ, როცა "ფორდი" მისმა მამონდელმა პრეზიდენტმა, ლი იაკოკამ დატოვა, კეროლ შელბიმაც მის მავალით მიბაძა და იაკოკოსთან ერთად კონკურენტ "კრაისლერში" გადაინაცვლა. დიდხანს არც იქ უმუშაოა და მალე საკუთარ ბიზნესს დაიწყო. მთელ მსოფლიოში პოპულარულ სპორტულ ავტომობილ "AC კობრას" წარმოების გარდა, იგი სხვა კომპანიების შეკვეთებსაც ასრულებდა. კეროლ შელბიმ განსაკუთრებით 1965 წელს გაითქვა სახელი, როცა მონაწილეობა მიიღო ლეგენდარული "ფორდ მუსტანგის" მძლავრი ვერსიის შექმნაში. ორი წლის წინ შელბიმ და "ფორდმა" კვლავ განახლეს პარტნიორობა და რამდენიმე საინტერესო ნაშეუქმნით (ფორდ GT, ახალი მუსტანგი და ფორდ კობრა შელბი) მოხიბლეს საავტომობილო სამყარო.

დაბოლოს, პებლ ბიჩივეც გამოცხადდა, რომ შელბიმ ხელი მოჰკიდა უგზობის ავტომობილ "ფორდ იქსპედიშნს", რომლის მოდერნიზაცია, საგრძობად მძლავრი ვერსიების გაყიდვების შეკვეთებით, მომავალი წლიდან დაიწყება. რაც შეეხება GR-1-ს, იგი "დოჯ ვაიპერთან" კონკურენციისთვისაა მომზადებული და წინასწარი ვარაუდით, მისი ფასი 80 ათასი დოლარის ფარგლებში იქნება, რაც თითქმის ორჯერ ნაკლებია GT-ს ფასზე.

მინი ამერიკულად, ანუ ხუთვარსკვლავიანი სასტუმრო ბორბლებზე

ლიმუზინების წარმოებაზე სპეციალიზებულია ლოს ანჯელესურმა სტუდიამ უჩვეულო ავტომობილი დაამზადა. საერთოდ, ყველა ლიმუზინი უჩვეულო ავტომობილია, მაგრამ როგორც წესი, მათ ლუქსის კლასის ავტომობილების ბაზაზე ამზადებენ და თავში არაფერს მოუვა, მაგალითად, "გოლფის" კლასის ან კიდევ უფრო პატარა ავტომობილის გამოყენება.

თუმცა, ლოს ანჯელესელებმა ტრადიციის დარღვევა განიზრახეს და... ჩვეულებრივ ჩვეულებრივი "მინი კუპერი" 6 მეტრამდე(!) გაწვდიეს. უჩვეულოდ გრძელად (მისი სიგრძეა 6.3 მეტრი) "მინიმ" სახელიც შესაბამისი მიიღო - XXL. მინის მისაღწევად, სტუდიის ინჟინრებმა "მინი კუპერის" ბაზაში თითქმის ავტომობილის სიგრძის დამატებითი სეგმენტი ჩააკერეს და მის "დასაჭერად" ავტომობილს ბორბლების კიდევ ერთი წყვილი დაუყენეს. რაც მთავარია, ავტომობილის ინტერიერი ლიმუზინის შესაფერისად გაფორმდა და

აღჭურვა - აქ არის ძვირფასი ტყავით განწყობილი სავარძლები, მინიბარი, კლიმატკონტროლი და თქვენ წარმოიდგინეთ, სატელე-

ფონო კავშირი მძღოლთან, რომლის კაბინა ხუთვარსკვლავიანი სასტუმროსგან ტყვიავარდობითაა გამოყოფილი.

განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია სალონის უკანა ნაწილი, სადაც... ჩვეულებრივი ორადგილიანი აბაზანა-ჯაკუზია განთავ-

სებული, რომელსაც მოსახსნელი საბურავი ფარავს - მასში მოზანავე ადამიანი მზიან ამინდში თავს პლაჟზე იგრძნობს. ავტომობილის

შემქმნელები ამ აბაზანას სიამაყით უწოდებენ საცურაო მინაუზს! საერთოდ, როცა ასეთ ავტომობილზე საუბრობ, ნაკლებ ყურადღებას აქცევ მის ტექნიკურ აღჭურვას. და მაინც, ფაქტია, რომ დაგრძელებულსა და საკმაოდ დამძიმებულ ავტომობილს უფრო მეტი ცხენის ძალა ესაჭიროება და ეს გაითვალისწინა კიდევ ლოს ანჯელესურმა სტუდიამ, რომელმაც თავისი შედეგის გერმანული კომპანია "ბეივეს" მფლობელობაში მყოფი ინგლისური მარკის ოფიციალური ტონინგ-პარტნიორის, "ჯონ კუპერ უორკის" მიერ შექმნილი კომპლექტით აღჭურვა. ამ კომპლექტის მთავარი "პერსონაჟია" 200-ცხენისძალის ძრავი, რომელიც თავისუფლად "ერევა" XXL-ს. ავტომობილის პრემიერა ათენში, ოლიმპიადის დღეებში შედგა. მოგვიანებით ის ევროპისა და აზიის რიგ ქვეყნებში "იმოგზაურებს", სადაც სხვადასხვა გამოყენებასა და შუა-პრეზენტაციებში მიიღებს მონაწილეობას.

"დაისი"

უკანასკნელი დღეები ფიურერის ბუნკერში

ვეროპაში სახელგანთქმული პროდიუსერის, ბერნდტ აიხინგერის ფილმი "დაისი" ფიურერის სიცოცხლის უკანასკნელი დღეების, 1945 წლის 20-დან 30 აპრილამდე მომხდარის შესახებ გვიამბობს. ადოლფ ჰიტლერის როლს ბრუნო განცი თამაშობს ("ზეცა ბერლინის თავზე") - ყველაზე გენსლიანი კრიტიკოსების თქმითაც კი, ბრწყინვალედ.

ფილმის გადაღება 13,5 მილიონი ევრო დაჯდა - უკანასკნელი წლების განმავლობაში ასეთი ბიუჯეტი არცერთ გერმანულ ფილმს არ ჰქონია. 16 სექტემბრიდან "დაისი" კინომაყურებელიც ნახავს, ჯერჯერობით კი მის შესახებ "შპიგელი" და "ფრანკფურტერ ალტემაინე ცაიტუნგი" წერენ.

ამ უკანასკნელისთვის მიცემულ ინტერვიუში ფილმის პროდიუსერი და სცენარის ავტორი, ბერნდტ აიხინგერი ამბობს: "მე მინდოდა, მაყურებლისთვის მეჩვენებინა, რა განწყობა ჰქონდა ჰიტლერს იმ უკანასკნელ დღეებში. ჩვეულებრივ, ამბობენ ხოლმე: აბა, რა განწყობა უნდა ჰქონოდა მოტეხილ კაცს, რომელიც ორმოცდაათს გადაცილებული იყო და ოთხმოცისას ჰგავდა?! ბოლო დროს ხშირად ცდილობენ ხოლმე, ჰიტლერი ისე წარმოადგინონ, რომ მაყურებელი კიდევ ერთხელ დაარწმუნონ მის სიგიჟეში. მე კი დარწმუნებული ვარ, რომ ამ კაცს ბოლომდე ჰქონდა იმის უნარი, რომ პიროვნებად დარჩენილიყო, ეფიქრა, ანალიტიკური განსჯის უნარი შეენარჩუნებინა და ფსიქოლოგიური გავლენაც კი მოეხდინა გარშემომყოფებზე, რადგან მის ბრძანებებს ბოლო წუთამდე უყოყმანოდ ასრულებდნენ".

ფილმი იოახიმ ფესტის ამავე სახელწოდების წიგნისა და ჰიტლერის მდივნის, ტრაუდლ იუნგეს მოგონებების, "უკანასკნელ საათამდე" მიხედვითაა გადაღებული. აიხინგერის თქმით, ბრუნო განციმა ჰიტლერი "დიდი კონცენტრაციითა და სერიოზულობით" ითამაშა. მას გერმანული კინოს სხვა ვარსკვლავები უნევენ პარტინორობას: კორინა ჰარფოხი (მაგდა გებელსი), იულიანა კოლერი (ევა ბრაუნი), ალექსანდრა მარია ლარა (ტრაუდლ იუნგე) და ულრიხ მათესი (ოზუფ გებელსი).

განცი თვლის, რომ ასეთ როლს მსახიობს ცხოვრებაში მხოლოდ ერთხელ სთავაზობენ. მართალია, ჰიტლერის განსახიერება მისი "საოცნებო როლი" არასოდეს ყოფილა, მაგრამ, ნებისმიერ შემთხვევაში, ეს ძალიან საინტერესო იყო.

ფილმის რეჟისორი, ოლივერ ჰორშბიგელი აცხადებს, რომ განცი ამ როლისთვის რამდენიმე თვის განმავლობაში ემზადებოდა - კითხულობდა, ცდილობდა შეძლებისდაგვარად ბევრი რამ გაეგო მძიმედ ავადმყოფი დიქტატორის განცდების შესახებ. "სხვაგვარად ვერასოდეს ვერ შევძლებდი მისი სახის შექმნას", - იხსენებს 63 წლის განცი, რომელიც, მისივე თქმით, ხშირად სასონარკვე-

თლი იყო ხოლმე, რადგან დიდი შრომის მიუხედავად, უიმედობა ეუფლებოდა. არანაკლები სირთულეები შეხვდა კორინა ჰარფოხსაც - მან აღმოაჩინა, რომ მასსა და მაგდა გებელსს მეტისმეტად ბევრი რამ ჰქონდათ საერთო, და ამან მასზე საკმაოდ მძიმე შთაბეჭდილება მოახდინა. როცა ჰკითხეს, როგორ შესასრულებელია იმ ქალის როლი, რომელმაც ფიურერის ბუნკერში საკუთარი ექვსი შვილი მონაშალი, მან მშრალად უპასუხა: "ჯერჯერობით ცოცხალი ვარ". გარდა ამისა, ჰარფოხისთვის ბუნკერში, თუნდაც მის როლში მუშაობა ძალიან დამქანცველი საქმე გამოდგა, თუმცა საბოლოოდ მის მიერ შეიღების დახოცვის სცენამ გადამღები ჯგუფიც კი ააცრემლა.

აიხინგერი "ისტორიულ ფაქტებს ფიქტიური დიალოგების სცე-

ნებით აზავებს". ფაქტი ისაა, რომ სიცოცხლის უკანასკნელი კვირები ჰიტლერმა ბერლინში, ძველი რაიხის კანცელარიის ბაღის ქვეშ, ბუნკერში გაატარა. ბუნკერის კედლები თითქმის ოთხი მეტრის სიგანისა იყო. ეს 250 კვადრატული მეტრის ფართობის "ბეტონის კუბი" ყოფილა - ასეთად ახსოვს ის ჰიტლერის პირადი დაცვის ნევრსა და ტელეფონისტს, როზუს მიშსაც, რომელმაც ფილმთან დაკავშირებით თავისი მოგონებები ჟურნალ "შპიგელს" გაუზიარა. მიშმა ჰიტლერი მისი და მასთან წინადადებით დაქორწინებული ევა ბრაუნის თვითმკვლელობის შემდეგაც ნახა - დივანზე გამოტყლილი ევასა და მასზე დამხობილი ჰიტლერის სხეულები.

ბერნდტ აიხინგერის თქმით, მისი მიზანი ყოველი სცენის "შეძლებისდაგვარად რეალისტურად გადაღება" იყო. ბუნკერში გამო-

კტილთა ყოველი მოქმედება ერთგვარი გროტესკია - ნაგებულნი დამარცხებას არ აღიარებდნენ. "დაისი" პირველი ფილმია, რომელიც დამარცხებულთა უკანასკნელ თავშესაფარში არსებულ სიტუაციას "შიგნიდან" აშუქებს. აიხინგერმა აღიარა: "ჩემი კომპარული სიზმარი ჰოლოკოსტის ფილმი იყო, რომელიც ომის უკანასკნელი დღეებისადმი იქნებოდა მიძღვნილი".

"დაისის" საერთაშორისო პრემიერა ტორონტოს ფესტივალზე გაიმართება, რომელსაც "ამერიკული ბაზრის შესასვლელს" უწოდებენ ხოლმე. წელს ის 9-დან 18 სექტემბრამდე გაგრძელდება.

რასაკვირველია, ამ ცნობამ დიდი ალიაქოთი გამოიწვია. ამერიკული და ბრიტანული მედია წერს, რომ ფილმით "დაისი" გერმანელები ჰიტლერის "ადამიანური მხარის" აღმოჩენას ეცადნენ.

სასკოლო მეთოდური გაზეთები

შპს მედია ოჯახი "მანათლავალი საპროექტო" და შპს "რუსთავი 2 პრინტი" გათავაზობთ ხელმოსაწერად 19 დასახელების საგანმანათლებლო და საგნობრივ მეთოდურ გაზეთებს.

საგნობრივი მეთოდური გაზეთები მოგაწვდით ყველა უბანში პარალელური სასკოლო სახელმძღვანელოების სწავლების განაწილებულ მეთოდურებსა და რეკომენდაციებს, თემატურ გეგმებს, საგაკვეთილო სცენარებსა და მოდელებს.

გაზეთებზე ხელმოწერა ჩატარდება 2004 წლის 1 აპრილიდან 1 ივნისამდე. გაზეთებს მიიღებთ ადგილებზე 2004 წლის 20 აგვისტოდან 2004 წლის 20 აგვისტოდან 2004/2005 სასწავლო წლის განმავლობაში.

სასკოლო

საგანმანათლებლო მეთოდური გაზეთები

მისამართი: თბილისი, რუსთაველის 42, მე-3 სართული, ტელ.: 93-50-84, (899) 55-15-84

თქვენი რეკლამა ჩვენს გაზეთში

20-24-04
20-00-24

საინფორმაციო ტექნოლოგიების ცენტრი „მზიური“ გათავაზობთ:

კომპიუტერის შემსწავლელ კურსებს თქვენთვის:

- კლავიატურაზე ბეჭდვის ათვისება მეთოდი,
- საქმიანი დოკუმენტაციის წარმოება – MS Word,
- აღრიცხვა, საბუღალტრო-ეკონომიკური ამოცანები – MS Excel.
- ლოკალური ქსელი, ინტერნეტი, ელ-ფოსტა,
- ოპერაციული სისტემა Windows.

ცენტრში მოქმედებს სხვა კურსებიც.

მისამართი: **დ.უხანდის N70** ტელ: **29-48-61**
ვებ-გვერდი: **WWW.MZIURI.GE**

წამალი "სალზინო"
ქართული ფლორის საოცრება

თუ განუხებთ პროსტატიტი, ცისტაიტი, ქალური და მარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებები; როცა შეიძინეთ შენელებული და გახშირებული შარდვა, შარდის დროს წვა, მარდსადენი ზერევის ბაგეთა მინებება, სუნის ან გამოწვევა; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირკმელების არეში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდის სურვილის დაუქმყოფილობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილობა და იმპოტენცია, მიიღეთ წამალი "სალზინო" და ეს პრობლემები მოგესწებათ.

"სალზინო" ანესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივილებს. "სალზინო" გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმადი ინფექციების სამკურნალოდ, ნაღვლის ბუშტის (ქოლცისტაიტი), პეპტიკის, გასტრიტის, ნეფრიტის, გინგივიტის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგიური დაავადებების დროს. "სალზინო" აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო სუნს. წამალი "სალზინო" კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს - მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცილებთ მასტიტს და გათუქვანებულ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წამალი "სალზინო" თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია საქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ ავთენტური.

წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.

"ენ-ჯი-სი ტური"

ბთავაზობთ

დასვენებას თურქეთის სუპერსო კურორტებზე.
ინდივიდუალურ და ჯგუფურ სამსახურსიო ტურებს.

მის: **გამსახურების №28** ტელ: **37 33 99** . **37 34 99**

NGCTOUR@YAHOO.COM